

Šleževičius kviečia prisipažinti ir lietuvių dalyvavimą žydų žudynėse

Vilnius, rugsėjo 22 d. (NYT) — Lietuvos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius ketvirtadienį per Lietuvos televiziją ragino Lietuvos piliečius prisipažinti ir gailėtis gėdingų savo istorijos momentų, rašo Stephen Kinzer iš Vilniaus „New York Times“ laikraščio penktadienio laidoje. Tai pirmas kartas, kai Lietuvos vadovas viešai bando atsisteiti už lietuvių nusikaltimus prieš žydus II Pasaulinio karo metu, rašo Kinzer.

„Antrojo Pasaulinio karo metais Lietuvoje buvo išžudyta virš 200,000 žydų tautybės žmonių“, kalbėjo Šleževičius. „Nors žudynės buvo nacių politikos realizacija okupuotame krašte, tačiau tai, kad ne vienas šimtas lietuvių tiesiogiai dalyvavo žydų tautos genocide, reikalauja mūsų ištarti atgailos žodžius, atsiprašyti už nekaltų mūsų bendrapiliečių kančias. Tuo pačiu norėčiau pareikšti, kad Lietuvos Respublikos vyriausybė prisiima atsakomybę už žydų dalyvių persekiojimą“, sakė Šleževičius. (Toks oficialus premjero kalbos ir jos oficialaus vertimo tekstas, nors Kinzer panaudojo žodį „prosecute“, t.y., traukti teisinės atsakomybės, ne „persecute“. — Red.)

Premjeras Šleževičius taip pat įsakė, kad visi valstybiniai pastatai rugsėjo 23 d. prie iškeltų Lietuvos vėliavų turėtų gedulo ženklus, minint nacių prasto Vilniaus geto sunaikinimo 51-ąsias metines.

Efraim Zuroff, kuris vadovauja Simon Wiesenthal centrui Jeruzalėje, telefonu pasakė, kad šis premjero kalba buvo žingsnis į priekį, bet nepakankamai toli siekiantis. „Pirmiausia, nesutinku su jų skaičiais. Tūkstančiai lietuvių dalyvavo žydų žudynėse, ne šimtai. O antra, jų

pažadas traukti teisinės atsakomybės — akių dūmimas („a lot of baloney“). Iš jų pusės nematome jokių pastangų iš JAV ar kitų kraštų išgauti („extradite“) lietuvių karo nusikaltėlius, kad jie būtų teisiami“, sakė Zuroff.

Šią savaitę, tačiau, JAV federalinis prokuroras Bostone paprašė, kad būtų atimta JAV pilietybė 87-mečiui Aleksandrui Lileikiui. Anot jų, jis vadovavęs slaptosios policijos padalinii, kuris naciams išdavinėjo žydus 1941–1944 metais. Šioje byloje gausiai naudotasi Lietuvos valdžios archyvais.

Lietuvos pareigūnai sakė, jog jie greičiausiai kels bylą Lileikiui, jei jis bus deportuotas. „Jei nusikaltimai yra aiškūs ir jis bus deportuotas į Lietuvą, jis bus teisiamas ir gali būti įkalinamas“, pasakė Vidmantas Vailceauskas, prokuroras Vilniuje. Didžiausia galima bausmė — kalėjimas iki gyvos galvos.

Izraelio parlamento vadovas Ševach Weiss rugpjūčio mėnesį susitiko su Lietuvos vadovais Vilniuje. Jis telefonu sakė, jog tikisi demonstracijų prieš Šleževičių, kai jis lankysis Izraelyje, bet pridūrė, kad būsimas vizitas yra pozityvus.

„Aš asmeniškai laikau naująjį (sic) Lietuvos ministrą pirmininką geru žmogumi“, pasakė Weiss. „Bet yra žmonių Izraelyje, kurie Lietuvą laiko didžiu liu, tragišku, baisiu ir siurerealistiniu mūsų tautos kapinynu. Tokį stereotipą nelengva pakeisti. Bet manau, kad šis vizitas padės parodyti, kad Lietuva pripažįsta praeitį ir dabar suprantą, kad svarbu priešintis visiems rasizmo ir xenofobijos (kittų tautų baimės) formoms“, pasakė Weiss.

Premjero A. Šleževičiaus pareiškimas dėl žydų genocido

Vilnius, rugsėjo 23 d. — Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos Informacijos ir spaudos skyrius paskelbė Lietuvos ministro pirmininko Adolfo Šleževičiaus pareiškimą dėl žydų žudynių Lietuvoje Antrojo Pasaulinio karo metais. Štai jo tekstas.

Antrojo Pasaulio karo metais Lietuvoje buvo išžudyta virš 200,000 žydų tautybės žmonių. Tai skaudus Lietuvos praeitis, kurią būtina dorai ir atvirai įvertinti. Ir nors žudynės buvo nacių politikos realizacija okupuotame krašte, tačiau tai, kad ne vienas šimtas lietuvių tiesiogiai dalyvavo žydų tautos genocide, reikalauja mūsų ištarti atgailos žodžius, atsiprašyti žydų tautą už nekaltų mūsų bendrapiliečių kančias, vežimą į koncentracijos stovyklas, žudymą.

Tuo pačiu norėčiau pareikšti, kad Lietuvos Respublikos vyriausybė prisiima atsakomybę už žudynių dalyvių persekiojimą, vykdydys šį darbą nuosekliai, sąžiningai ir viešai. Tai nekompetencijos skriausdos žydų tautai, tačiau tai bus rimtas žingsnis teisingumo link.

Lietuvoje šimtmečiais taikiniai sugyveno lietuviai ir žydai. Lietuvos vyriausybė sieks pratęsti šias tradicijas, bendradarbiaudama su žydų bendruomene Lietuvoje, su žydų diaspora kitose šalyse ir vystydama abipusiai naudingus santykius visose srityse su Izraelio Valstybe.

Lietuvoje daugiau moterų nei vyrų

Vilnius, rugsėjo 21 d. (Elta) — Statistikos departamento duomenimis, Lietuvoje susidarė kritiška demografinė situacija. Moterų yra apie 200,000 daugiau negu vyrų, ir šis skirtumas neišlygina jau 25 metus.

Normaliai gyventojų reprodukcijai reikia, kad vyrų ir moterų skaičius, bent šeimų augimui svarbioje amžiaus grupėje, būtų kiek galima vienas, o gimstamumas — didesnis negu mirtingumas.

Šiais metais iš 3.7 milijonų šalies gyventojų vyrai sudarė 47.3%, o 1,000-iai vyrų teko 1,114 moterų.

JAV Lietuvos Bendruomenės XIV-osios tarybos sesijoje, įvykusioje rugsėjo 17-18 dienomis Baltimorėje, išrinktas naujas šios tarybos prezidentas. Iš kairės sėdi vicepirmininkė Angelė Nelsienė, pirmininkas dr. Zigmantas Brinkis ir vicepirmininkė Violeta Gedgaudienė. Stovi sekretorius Antanas Polikaitis ir vicepirmininkas Vytautas Vidugiris.

Vokietija pritaria Lietuvos tranzito planui

Vilnius, rugsėjo 23 d. (Elta) — Ketvirtadienio vakare iš vizito Vokietijoje sugrįžo prezidentas Algirdas Brazauskas. Vizitas truko keturias dienas, kurių metu Algirdas Brazauskas susitiko su Vokietijos prezidentu Roman Herzog, užsienio reikalų ministru Klaus Kinkel bei kelių žemių — Šiaurės Reino-Vestfalijos, Heseno, Šlezvigo-Holštaino ir žemės statusą turinčio Hamburgo miesto — prezidentais bei ministrais pirmininkais.

Tai reikšmingas ir naudingas Lietuvai vizitas, pasakė pokalbyje Algirdas Brazauskas. Vokietija yra pagrindinis Lietuvos politinis ir ekonominis partneris tarp didžiųjų Vakarų Europos valstybių. Ji pasisako už greitesnę Lietuvos ir kitų Baltijos šalių integraciją į Vakarų struktūras, tarp jų ir Europos Sąjungą bei remia jų pastangas.

Vokietijos aukštieji pareigūnai teigiamai vertina Lietuvos politiką kaimynų — Rusijos, Lenkijos ir Baltarusijos — atžvilgiu. Be gerų, suprantama, lygiateisių santykių su kaimynais, ne kartą pabrėžė jie, sunku tikėtis krašto ekonominės gerovės. Ir Lietuva vargu ar bus laukiama Europos Sąjungoje, jeigu ją slėgs konfliktų su kaimynais našta.

Bona pritaria Lietuvos pasirinkimui Rusijos karinio tranzito per Lietuvos teritoriją išsprendimo būdai. Numatomas susitarimas šiuo klausimu, sakė

prezidentas ir užsienio reikalų ministras, atitinka Europos Sąjungos interesus. Beje, Vokietijoje susidomėta Lietuvos paruoštomis karinių ir pavojingų krovinių pervežimo taisyklėmis. Pokalbiuose su verslininkais, kurie gabena pavojingus krovinius, gimė mintis, kad gal ir Vokietija galėtų pasirašyti dvišalį susitarimą su Lietuva.

Pokalbiuose buvo paliestas vizų panaikinimo klausimas. Konkretų susitarimą nepasiekta, tačiau reikalai, atrodo, pajudėjo. Bona jau nėra kategoriška to priešininke, kaip

buvo, pavyzdžiui, dar prieš metus.

Vokietijoje labai domimasi ekonominio bendradarbiavimo su Lietuva perspektyvomis. Beveik kiekviename susitikime žemių vadovai, verslininkai, bankininkai nuolat ir atkakliai kėlė šį klausimą. Vokiečių verslininkai atkreipė dėmesį, kad daug ekonominės naudos abiem šalims duotų jūrų keltų tarp Klaipėdos ir Mukrano bei Kiel miestų eksploatavimas. Jie pasiryžė čia investuoti lėšas. Vokietija taip pat suinterisuota, kad Šeštųjų geležinkelio stoties būtų pritaikyta didelės apimtys krovinių pervežimams. Hamburgo verslininkai pažadėjo tėti šios stoties rekonstrukcijos projekto finansavimą.

Lietuvos ambasadorius įteikė kredencialus Jungtinėse Tautose

New Yorkas, rugsėjo 22 d. — Naujasis Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose įteikė savo skiriamuosius raštus JT generaliniam sekretoriui Boutros-Boutros Ghali, praneša Lietuvos Nuolatinė Misija Jungtinėse Tautose.

Susitikime su JT generaliniu sekretorium ambasadorius Jusys pažadėjo, kad Lietuva aktyviai dalyvaus Jungtinių Tautų veikloje, vykdamas šios Organizacijos uždavinius ir stiprinant JT vaidmenį pasaulyje. Jis išreiškė Lietuvos ryžtą prisidėti prie Jungtinių Tautų kilnių tikslų įgyvendinimo tarptautinės taikos ir stabilumo bei ekonominio ir socialinio vystymosi srityse.

Sveikindamas ambasadorių Jusį su paskyrimu, generalinis sekretorius ta proga padėkojo už Baltijos valstybių taikos palaikymo batalioną ir pareiškė, kad

vyrų ir moterų vidutinės gyvenimo trukmės skirtumas. Praėjusiais metais šis skirtumas buvo net 11.8 metų. Remiantis skaičiavimais, vidutinė gyvenimo trukmė 50 metų sulaukusiems vyrams — 21 metai, moterims — 29 metai.

Pasak Statistikos departamento, Lietuvos gyventojų vidutinė gyvenimo trukmė tapo viena žemiausių Europoje, o skirtumas tarp vyrų ir moterų gyvenimo trukmės yra vienas didžiausių pasaulyje.

ši žygį vertina kaip labai pozityvų ir konkretų įnašą į Jungtinių Tautų darbą.

Įteikus kredencialus, sekr. Boutros-Ghali supažindino ambasadorių Jusį su savo penkiais pavaduotojais, o Ambasadorius Jusys Generalinį sekretorių — su jį atlydėjusiomis Lietuvos Misijos atstovėmis, patarėja Ginte Damašyte ir antrąja sekretore Dalia Kraulyte.

Be Lietuvos, kredencialus ketvirtadienį įteikė ambasadoriai iš Centrinės Afrikos Respublikos, Filipinų, Islandijos, Kolumbijos, Kosta Rikos, Mauritanijos, Panamos, Rumunijos ir Rusijos Federacijos. Po kredencialų įteikimo visi nauji ambasadoriai buvo pavašinti šampanu ir pusvalandžiui pabendravo su JT generaliniu sekretorium Boutros-Ghali.

Gimęs Anykščių rajone 1954 m. sausio 13 d., Oskaras Jusys 1972–1977 m. studijavo Vilniaus universitete Teisės fakultete, o baigęs, tame pačiame fakultete dirbo asistentu. 1978 m. tęsė studijas aspirantūroje Maskvoje, valstybiniame V. Lomonosovo universitete Teisės fakultete, kur 1981 m. apgynė doktoratą teisės srityje. Tais pačiais metais grįžęs į Vilniaus universitetą iki 1985 m. dirbo Teisės fakulteto vyresniauoju dėstytoju. 1985 m. pagal studentų pasiūlymą pradėjo eiti ambasadorius O. Jusys yra vedęs, augina sūnų.

Amb. Swihart: Lietuva priskiriama prie Šiaurės šalių

Vilnius, rugsėjo 22 d. (AGEP) — „Lietuva nebuvo Sovietų Sąjungos ir nėra Rusijos artimojo užsienio dalis“, pasakė naujasis JAV ambasadorius James Swihart prieš iškrisdamas į Vilnių. Kaip rašo su juo pasikalbėjimą pravedęs Gintautas Alksninis „Lietuvos aide“ (1994.IX.19), iš pradžių naujasis ambasadorius buvo nutaręs neduoti pasikalbėjimo, kol nebus įteiktas skiriamųjų raštų Lietuvos prezidentui. Bet vėliau sutiko, su sąlyga, kad tuo tarpu nebus duodama politinių klausimų.

James Swihart, 48 metų amžiaus diplomatas profesionalas, JAV užsienio reikalų tarnyboje dirba 25 metus, didžiąją šio laiko dalį praleidęs Europos (Vidurio ir Rytų) užsienio tarnyboje. Prieš skyrimą į Lietuvą dirbo Amerikos misijos Austrijoje vadovo pavaduotoju Vienoje.

Paklaustas, pasisakė, kad tai pirmoji jo kelionė į Lietuvą. Paklaustas, kada savo tarnyboje pirmą kartą susidūrė su Lietuva, atsakė: „Tai buvo 1989 metų kovo mėnesį, kai tapau JAV Valstybės departamento Rytų Europos skyriaus Vašingtone direktoriumi. Kadangi ne tuo metu Baltijos šalių mes nelaikėme Sovietų Sąjungos dalimi, į šį skyrių įėjo ir jos. Tiesiog labai jaudinantys.

„Netrukus pradėjau bendrauti su Stasiu Lozoraičiu, kuris tuo metu buvo Lietuvos laikinasis patikėtinis Vašingtone. Pažinau Lozoraitį labai gerai ir per kitus dvejus metus turėjau su juo, kaip ir su kitais lietuvišiais, daug įvairių reikalų. Tai sąlygojo gerai žinomi 1990–1991-ųjų įvykiai Lietuvoje.

Rytų Europos įstaiga Valstybės departamente palikau prieš pat, kaip mes sakome, Lietuvai atkuriant visišką nepriklausomybę. 1991 metų gegužės mėnesį išvykau dirbti į Vieną. Per tuos metus daug sužinojau apie Lietuvą ir pradėjau šia šalimi labai domėtis.

Amb. Swihart bendravo ir su buvusiu JAV ambasadorium Darryl Johnson. „Aš jį pažįstu jau daug metų. Pirmą kartą apsilankiau Johnsoną, kai jis dirbo Amerikos misijos vadovo pavaduotoju Lenkijoje. Sužinojęs iš JAV valdžios apie šį mano paskyrimą, vėl su juo susisiečiau. Buvęs ambasadorius Lietuvoje

fakultete. 1986–1990 m. Vilniaus universitete, Teisės fakultete dirbo docentu.

Diplomato karjerą Oskaras Jusys pradėjo 1990 m., kuomet, po nepriklausomybės atkūrimo, buvo pakviestas vadovauti Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos Teisės departamentui. Nuo 1993 m. iki dabartinio paskyrimo Oskaras Jusys dirbo Užsienio reikalų ministro patarėju, tuo pačiu metu vadovaudamas JAV teisės firmos McDermott, Will & Emery filialui Lietuvoje. 1994 m. liepos 14 d. Oskarui Jusiui buvo suteiktas nepaprastasis pasiuntinio ir įgaliotojo ministro rangas, o rugsėjo 1 d. ambasadorius Jusys pradėjo eiti nuolatinio Lietuvos Respublikos atstovo Jungtinėse Tautose pareigas.

Ambasadorius O. Jusys yra vedęs, augina sūnų.

suteikė man daug pamokų apie jūsų kraštą.

Paklaustas, ar Johnsonas patarė ko nors saugotis Lietuvoje, išspėjė, Swihart atsakė, kad kalbos apie tai nebuvo.

Susidarytą nuomonę apie Lietuvos žmones amb. Swihart apibūdina šitaip: „Turėčiau susidaryti stiprų įspūdį apie žmonių tautinį charakterį, kuris yra labai dvasingas, narsus ir ryžtingas. Tai svarbu suprasti ne tik kalbant apie 1990–1991 metų įvykius, kai Lietuva buvo pirmoji Baltijoms šalims siekiant nepriklausomybės, bet ir turint galvoje šiandieną, kai kraštas turi kitų sunkumų. Kokios kliūtys bebūtų, lietuviai yra tvirti žmonės, ir aš tuo žaviuosi.

Apie savo šeimą jis taip pasakojo: „Žmona Ellen — profesionali vaikų mokytoja. Mokytoja yra ji didžiąją gyvenimo dalį, įskaitant ir Vieną — ten dirbo amerikiečių tarptautinėje mokykloje. Ji yra iš New Yorko, aš gimęs Vašingtone. Turime du vaikus: dukrai — 25, sūnui — 21 metai. Abu suaugę, dabar jau dirba, todėl prie mūsų Lietuvoje neprisišūnys. Viliamės, jog jie mus aplankys Lietuvoje, gal per Kalėdas.

„Laisvalaikio mano aistra — muzika. Ypač klasikinė kamerinė muzika. Renku kamerinės muzikos įrašus“.

Vašingtono pašonėje esančiame Arlington, Virginia, vykusi JAV Lietuvos Bendruomenės XIV tarybos pirmosios sesijos dalyviai rugsėjo 17 d. naujojo Amerikos ambasadoriaus Lietuvai bei jo žmonos Ellen garbei surengė iškilmingą vakariene — palydėtuves.

Atsisveikinimo su amb. James Swihart metu kalbėjusieji Amerikos lietuviai, lemtingų Lietuvai dienų metu turėję reikalų su tuometiniu JAV valstybės departamento Rytų Europos skyriaus direktoriumi, sakė, jog James Swihart buvo tarp to nedaugelio Amerikos valdžios pareigūnų, kurie leisdavo skambinti jam ir į namus, bet kuriuo paros metu.

Padėkojęs už palydas į Vilnių, naujasis ambasadorius pabrėžė, kad „Lietuva nėra nei artimojo užsienio, nei buvusios Sovietų Sąjungos dalis“. Neseniai pervertintas JAV valstybės departamento Rytų Europos skyrius. Nuo šiol Lietuva priklausys Valstybės departamento Šiaurės šalių skyriui — kartu su Danija, Švedija, Norvegija, Suomija, Estija bei Latvija.

Šią savaitę Jungtinių Amerikos Valstijų ambasadorius pradėjo savo darbą Vilniuje.

KALENDORIUS

Rugsėjo 24 d.: Gerardas, Rupertas, Ema, Gedvinas.

Rugsėjo 25 d.: 26 eilinis sekmadienis. Kleopas, Vladislovas, Aurelija, Vaigirtas, Želvė.

Rugsėjo 26 d.: Šv. Kosmas ir Damijonas, gydytojai, nukankinti 303 m.; Kipras, Vydenis, Gražina.

Rugsėjo 27 d.: Šv. Vincentas Paulietis, kunigas (1578–1660); Danylė, Kovaldas Daugilė. Lietuva pasirašė Konkordatą su Šv. Sostu 1927 metais.

IŠ ATEITININKŲ GYVENIMO

Redaguoja: Karolina Kubilienė
7525 Sheridan Dr. 3E, Willowbrook, IL 60514

KELIOS POKONGRESINĖS MINTYS

Ilga laiką ateitininkų kongresai vyko išeivijoje. 1940 m. Vilniuje viskas jau buvo suruošta V ateitininkų kongresui. Jis neįvyko. Lietuva buvo okupuota. Po labai ilgos tremties ateitininkų kongresas vėl sugrįžo į Lietuvą, į Vilnių, prisidėjęs šūki „Ateitį regim Tėvynės laiminga“.

Šis kongresas jau istorija. Šiame straipsnyje keletu minčių noriu išsakyti kokias perspektyvas Lietuvos ateitininkams atnešė šis kongresas. Pirmiausiai jis buvo svarbus manifestacine prasme. Tai pavyko. Iki šiol nei vienas ateitininkų renginys nesulaukė tiek daug spaudos ir televizijos dėmesio. Reikia atminti, kad Lietuvos spauda yra liberali ir labai politizuota, mažai dėmesio skirianti jaunimo problemoms.

Prieškongresinė stovykla nutiesė naujus draugystės tiltus tarp Lietuvos ir užsienio lietuvių moksleivių ir studentų. Kongresas buvo gera proga susipažinti ateitininkų vadovams ir globėjams, pasidalinti patirtimi. Tada ir gimė mintis surengti vyskupijų valdybų, kuopų globėjų studijų savaitgalį Berčiūnuose (tuo pačiu įvyks ir Šv. Kazimiero kolegijos atidarymas). Paskaitininkais pakviesti Aldona Žemaitytė, Petras Plumpa. Šis kongresas atvėrė kelią diskusijoms, paieškoms naujų veiklos gairių.

Kongreso rengimas ir pats kongresas atskleidė, kad penkių vicepirmininkų valdyboms struktūra nėra tobula. Kaune rugpjūčio 19 d. įvykęs posėdis kongresui aptarti išrinko dr. Arvydą Žygą vadovaujanti pirmą rinką Vidą Abraitį.

Kongresas atskleidė, kad ateitininkija Lietuvoje, išlaikydama vienybės principą, ieško įvairių būdų ir kelių, kaip toliau stiprinti ir plėsti savo veiklą, stiprinti informacijos pasidalijimo tinklą. Po kongreso vyksta polemika, ar reikalingas stiprus centras, ar reikėtų labiau stiprinti ir plėsti regionų iniciatyvas. Prievartinis Petro Plumpos atsistatydinimas kandidatuotus į Federacijos vadus, — ženklas, kad dar reikia mokyti demokratijos ir etikos taisyklių.

Daugelis veiklių ateitininkų įsiliejo į šį sąjūdį, turėdami didelę pagrindinio veiklos patirtį eucharistijos bičiulių gretose. Pagrindžio metais reikėjo sau-

gotis, kad kas nors infiltruotas į būrelį vidų neišduotų kitų, per didelę savisaugos ir rezervuoto pasitikėjimo dyvia ne visiškai tinka šių dienų gyvenimui. Reikalinga ieškoti tampsinio dialogo su tais, kurie turi kitokią gyvenimo patirtį ir nori įsijungti į ateitininkijos gretas. Tai sudarytų galimybę ateitininkijai skliti į miestus, miestelius, kaimo vietas.

Čia tik kelios mintys, kuriomis kongresinėmis nuotakomis gyvena ateitininkija. Vertinti kongreso rezultatus, koki poveikį jis turės ateitininkijos sąjūdžiui Lietuvoje ir užsieniuose dar per anksti. Viena aišku, kad kongresas buvo pasekmingas ne tik manifestacine, bet ir perspektyvine prasme pakvietęs daugiau pajėgių žmonių į darbą, diskusijas, sprendimų ieškojimus. Tai suteikia vilčių, kad ateitininkija įneš savo indėlį į laimingos Tėvynės ateities kūrybą.

Kun. Rimas Gudelis

Ateitininkų sendraugii Čikagoje valdybos pirm. dr. Edmondas Saliklis ir buvusi pirm. Jadvyga Damašienė.

SALIKLIAI PAKEITĖ ADRESĄ

Darbo sąlygom pasikeitus, Edmondas ir Rūta Salikliai išsikėlė iš Lemonto. Galite juos pasiekti: 815 C Eagle Heights, Madison, WI 53705. Telefonas: (608) 231-0189.

JAS „Pasakų pilies“ stovykloje, Dainavoje, smagiai nusiteikę stovyklautojai.

atgimimas yra integrali dalis Lietuvos antrojo atgimimo, būtent dvasinio atgimimo. Pirmasis atgimimas vyko prieš pirmą pasaulinį karą ir po jo. Yra lygiagrečių, kas vyksta šiandien Lietuvoje, su tuo, kas vyko Lietuvoje šio šimtmečio pradžioje.

Adv. Vaičiūčio taktika rengiant dviliktąjį Kongresą buvo surinkti gerą būrį žmonių, su kuriais jis galėtų efektyviau dirbti. Jis tikisi, kad tas žmonių branduolys ir po Kongreso tęs ateitininkiską darbą. Per visą pusę metų ruošos to rengimo komiteto žmonės turėjo prisiminti, kad dirbdami jie vykde Dievo valią. Jų pasitikėjimas Kristumi stiprino juos ir jiems padėjo. Jie visados turėjo asmeniškai atsakyti į klausimą „Ar aš esu pasiruošęs „Visą atnaujinti Kristuje“? Savo mintis jisai baigė pastaba, kad tolimesni organizaciniai darbai Lietuvos ateitininkams bus žymiai lengvesni, nes jie jau išlaikė tokį didelį bandymą.

Po pranešimų išsivystė idomos diskusijos. Susirinkę ateitininkai turėjo progą pareikšti savo mintis ir artimiau susipažinti su Lietuvos ateitininkų vadovais.

E. Saliklis

Muzika nepadeda skaudančiam dančiui.

George Herbert

Dainavoje susitikę ateitininkų veiklą aptaria svečiai iš Lietuvos kun. Rimas Gudelis ir Ateitininkų federacijos vadas Juozas Polikaitis.

SUSIPAŽINIMAS SU LIETUVOS ATEITININKŲ VADOVAIS

Rugsėjo 17 d. Ateitininkų namuose vyko idomus pasikalbėjimas su svečiais iš Lietuvos — kunigu Rimu Gudeliu ir advokatu Vaidotu Vaičiūčiu. Susitikime, kurį suruošė Čikagos ateitininkai, dalyvavo daugiau 80 asmenų. Ryšium su dr. Juozo Girniaus mirtimi, kunigas Gudelis pradėjo savo mintis pastaba, kad Lietuvos seminaristų pasaulėžiūra buvo stipriai veikiama gilių filosofinių dr. Juozo Girniaus minčių. Kun. Gudelis tęsė pokalbį mininti, kad Ateitininkų sąjūdžio

džioje, visapusiškame vergijos atmetime.

Šiandien visuomeninės organizacijos turi vykdyti didelį darbą talkinant jaunimo atgimimui, o ateitininkai yra viena iš pagrindinių tų darbuotojų. Tam darbiui pagrindą padėjo Eucharistijos Bičiulių sąjūdis slapta veikęs priešpauzės metais. Dabartiniai ateitininkai bręsta ir auga, ypač su užsienio ateitininkų talka. Konkreti manifestacija to bendrą dimo yra dviliktasis ateitininkų Kongresas Vilniuje, kurio šūkis buvo „Ateitį regim Tėvynės laimingą“ prieštaraujantis išvargusiai, nukentėjusiai pasaulėžiūrai, kurią iškiepjo komunistinis auklėjimas Lietuvos jaunumenei. Ateitininkai dabar bando sutraukti gabų, energingą jaunimą ir kovoja prieš dabartines nihilistines nuotakas. Taip, kaip anų metų ateitininkų vadai sunkiai kovojo prieš nihilizmą, taip ateitininkai ir šiandien dirba. Darbo šiandien net žymiai daugiau, nes pati tautos egzistencija reikalauja, kad jaunimas atgautų dorinį, moralinį auklėjimą.

Advokatas Vaidotas Vaičiūtis irgi pastebėjo, kad yra daug problemų su Lietuvos jaunumene, bet jis teigė, kad tai yra iššūkis Lietuvos ateitininkams, kad jie turi ne tik nepasiduoti gyvenimo srovei, bet dar sunkiau dirbti. Jaunimas šiandien ieško atsakymo į iškylančius gyvenimo klausimus. Lietuvoje surengtas Kongresas buvo atskaitos taškas, nuo kurio reikia atverti naują puslapį ateitininkų istorijoje.

Adv. Vaičiūčio taktika rengiant dviliktąjį Kongresą buvo surinkti gerą būrį žmonių, su kuriais jis galėtų efektyviau dirbti. Jis tikisi, kad tas žmonių branduolys ir po Kongreso tęs ateitininkiską darbą. Per visą pusę metų ruošos to rengimo komiteto žmonės turėjo prisiminti, kad dirbdami jie vykde Dievo valią. Jų pasitikėjimas Kristumi stiprino juos ir jiems padėjo. Jie visados turėjo asmeniškai atsakyti į klausimą „Ar aš esu pasiruošęs „Visą atnaujinti Kristuje“? Savo mintis jisai baigė pastaba, kad tolimesni organizaciniai darbai Lietuvos ateitininkams bus žymiai lengvesni, nes jie jau išlaikė tokį didelį bandymą.

Po pranešimų išsivystė idomos diskusijos. Susirinkę ateitininkai turėjo progą pareikšti savo mintis ir artimiau susipažinti su Lietuvos ateitininkų vadovais.

E. Saliklis

Nuotr. Valerijos Žadeikienės JAS STOVYKLA „PASAKŲ PASAULIS“

Redakciją pasiekė laikraštėlis, leistas šių metų Jaunesniųjų ateitininkų sąjungos vasaros stovykloje, Dainavoje. Viršų puošia Kovo Lapšio pasakų pilies piešinys, tokia jo vaizduotėje turėtų būti, kai kalbama apie pilis įvairiose pasakose.

Leidinėlįje yra kapeliono, vadovų, mokytojų, programų koordinatorių, virtuvės šabo sąrašai. Čia daug rašinių, piešinių, eilėraščių, sukurto patių stovyklautojų. Kiekviena diena turėjo savo temą ir pagal ją vyko dienos programa. Leidinyje yra dienos įvykių aprašymas, eilėraščių, piešinių forma. Niekas net nepagalvojo, kiek menininkų, rašytojų mūsų jaunimo tarpe. Kai kurie rašiniai ir piešiniai buvo net premijuojami.

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujo ligos
Nechirurginis išsiplėtusiu venų gydymas
5540 S. Pulaski Rd. Tel. (312) 585-2802
Pirm., antr., penkt. 9 v.r.—3 v.p.p.
ketv. 10 v.r.—7 v.p.p., trečd.,
šešt. 10 v.r.—2 v.p.p.
Susitarimo nereikia trečd. ir šešt.
Sumokama po vizito

DR. DOMAS LAPKUS
Praktika su
Dr. McEligott ir Dr. Adams
VIDAUS IR PLAČIŲ LIGOS
15300 West Ave., Orland Park
708-349-8100
10 W. Martin, Naperville
708-355-8776
Valandos pagal susitarimą
Nakties metu tel.: 708-857-8383

DR. ELIGIJUS LELIS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
4149 W. 63rd St.
Tel. (1-312) 735-7709
217 E. 127th St.
Lemont, IL 60439
Tel. 815-723-0353
Pagal susitarimą

DR. RAMUNĖ MACIEJAUSKAS
DANTŲ GYDYTOJA
9356 S. Roberts Road
Hickory Hills
Tel. (708) 598-2131
Valandos pagal susitarimą

ILLINOIS PAIN TREATMENT INSTITUTE
Skausmo gydymo specialistai
JONAS V. PRUNSKIS, MD
TERRI DALLAS PRUNSKIS, MD
Chicago 312-726-4200
Elgin 708-622-1212
McHenry 815-344-5000, ext. 6506

EVERGREEN PARK X-RAY
DR. E. RINGUS RADIOLOGAS
9760 S. Kedzie
Tel. 708-636-6500
Val. 9-5 kasdien

DR. DANA M. SALIKLIS
DANTŲ GYDYTOJA
10442 W. Cermak Rd.
Westchester, IL 60153
Tel. 708-531-1113
Valandos pagal susitarimą

DR. KENNETH J. YERKES
DR. BOB DOKHANCHI
Dantų Gydytojai
Pensininkams nuolaida
4007 W. 59 St., Chicago, IL
Tel. 312-735-5556
4707 S. Gilbert, LaGrange, IL
Tel. 708-352-4487

DRAUGAS

(USPS-161-000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$90.00. Foreign countries \$100.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumerasats nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjus.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

JAV	metams	1/4 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur.....(U.S.)	\$90.00	\$50.00	\$30.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	\$50.00	\$35.00	\$25.00
Kanadoje ir kitur.....(U.S.)	\$55.00	\$35.00	\$30.00
Užsakant į Lietuvą —			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šeštadienio laida	\$160.00	\$85.00	
Paprastu paštu	\$100.00	\$55.00	
Tik šeštadienio laida	\$55.00	\$35.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taiso savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

DALIA E. CEPELE, D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJA
7915 W. 171st
Tinley Park, IL 60477
(708) 614-6871
Valandos pagal susitarimą

DR. ARVYDAS J. DAILIDĖ
DANTŲ GYDYTOJAS
21470 S. Main St.
Matteson, IL 60443
Tel. 708-748-0033
Valandos pagal susitarimą

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Rez. 708-422-7807
Kab. (1-312) 582-0221
Valandos susitarus

DR. VILJA KERELYTĖ
CHIROPRAKTIKA
7271 S. Harlem, tel. 708-594-0400
Bridgeview, IL 60455
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4847 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestern un-to diplomu, lietuviams sutarkys dantis už prielamą kainą. Pacientai priimami absoliučiai punktučiai. Susitarimui (kalbėti angliškai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;
Rez. (708)246-0067; arba (708)246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pirmd. 3 v. p.p.-7 v.v. antrd. 12:30-3 v.p.p. trečd. uždaryta, ketvd. 1-3 v.p.p. penkt. ir šešt. 9 v.r.-12 v.p.p.
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
(312) 778-6969 arba (312) 499-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGŲ SPECIALISTAS
GYDO ODOS AUGLIUS, ŽAIZDAS IR IŠSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
3315 W. 55th St., Chicago, IL
Tel. (312) 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: (708)552-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 v. v.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. p.p.

DR. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS gydymas bei chirurgija
5635 S. Pulaski Rd., Chicago, IL
Tel. 312-585-1955
172 Schiller St., Elmhurst, IL 60126
708-941-2606
Valandos pagal susitarimą
Vakaraš ir savaitgaliais tel. 708-834-1120

DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
7722 S. Kedzie, Chicago 60652
Tel. 312-434-2123
Pirmd. 2 v. p.p.-7 v.v., antr. 9 v.r.-12, ketvd. 12-4 v. p.p., penkt. 12-6 v.v.

DR. ROMUALDAS POVILAITIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. (1-312) 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokas į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VILIUS MIKAITIS
SEIMOS DAKTERAS IR CHIRURGAS
Family Medical Clinic
15505 — 127 St., Lemont, IL 60439
Priklauso Palos Community Hospital
Silver Cross Hospital
Valandos pagal susitarimą
Tel. (708) 257-2286

LINAS A. SIDRYS, M.D.
Ophthalmologas/Akių Chirurgas
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
708-636-6622
4149 W. 63rd St.
312-735-7709

Kab. tel. (312) 471-3300
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. (312) 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. (708) 742-0255
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
Optometristas (Kalba lietuviškai)
Tikrina akis, pritaiko akinius
2618 W. 71st St.
Tel. (312) 737-5149
Val. pagal susitarimą
Palos Vision Center, 7152 W. 127th St.
Palos Hgts, Ill. Ketv. val. 3-6 v.v.
Tel. (708) 448-1777

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR PROSTATOS
CHIRURGIJA IR GYDYMAS
6132 S. Kedzie
Val.; antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Vizitai apmokami Medicare
Kabineto tel. (312) 776-2880
Namų 708-448-5545
Priklauso Holy Cross ir
Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽILIOBA, M.D.
AKIŲ CHIRURGIJA
AKIŲ LIGOS
Good Samaritan Medical Center-
Naperville Campus
1020 E. Ogden Ave., Suite 310,
Naperville IL 60563
Tel. 708-527-0090
Valandos pagal susitarimą

RELIGINIS AUTORITETAS

Šio sekmadienio skaitiniuose tiek Mozė, tiek ir Jėzus kalba apie Dievo duotą dovaną būti tikinčiųjų vadovu. Šiuos skaitinius komentuojantis kunigas Carroll Stuhlmüller juose mato pamokymą, kai ir kunigiškus šventimus turintieji nenurašyti tokių Dievo tiesiog suteiktųjų dovanų ir nepiktinaudotų savo religinio autoriteto.

Skaitinyje iš Skaičių knygos (Sk 11:25-29) girdime kaip Dievas dalį Mozei duotos savo dvasios uždėjo ir 70-čiai tautos seniūnų, kurie buvo sukviešti prie palapinės, kur Mozė meldėsi — kalbėjosi su Dievu. Tačiau du iš tų Dievo dvasią gavusių vyrų, kurie taip pat buvo tautos seniūnų sąrašė, nedalyvavo prie palapinės, kai buvo duota Dievo dvasia, bet jie ją gavo, būdami prie savo palapinių ir emė pranašauti tuo pačiu metu kaip ir kiti. Tai pamatęs, jaunuolis nubėgo skusti juos Mozei, ir Mozės ilgalaikis pavaduotojas Jozuė prašė, kad Mozė jiems uždraustų pranašauti. Tačiau Mozė, supratus, jog Dievas šiems seniūnams tiesiog davė tą pačią savo dvasią, sudraudė savo pavaduotoją, kuriam taip rūpėjo, kad niekas kitas neturėtų tokio religinio autoriteto, kaip Mozė.

Mozė apsidžiaugė, kad Dievas plačiai dalina savo Dvasią, ir tarė Jozuėi: „Te visa Viešpaties tauta pranašais pasidaro, kad tik Viešpats jiems duotų savo Dvasios!“ Mozė suprato, jog jam duotas autoritetas nėra tam, kad sau pasiglemžtų religinę galią, bet kad vestų žmones prie Dievo, kad ir jie tiesiog gautų tą pačią dvasią, kurią ir jis gavo iš Dievo.

Panašų atsitikimą randame ir šio sekmadienio Evangelijoje (Morkaus 9:38-43, 45, 47-48). Čia apaštalas Jonas Jėzui išsako savo susirūpinimą, kad vienas, „kuris nevaikščioja su mumis“, Jėzaus vardu išvarinėja velnius. „Mes jam draudėme, — skundėsi Jonas, — bet jis nepanorė eiti su mumis“. Panašiai, kaip ir Mozė, Jėzus atsakė: „Nedrauskite jam! Nėra tokio, kuris mano vardu darytų stebuklus ir galėtų čia pat blogai apie mane kalbėti“.

Tuo Jėzus parodo, kad Jėzaus sekėjų bendruomenėje asmeniškai draugystė („vaikščiojimas su mumis“) nėra vienintelis kriteriumas atpažinti tuos, kurie priklauso Jėzui. Jėzus nurodo, kad ir visai svetimi

žmonės gali pasirodyti esą Jėzaus sekėjai tuo, kad padaro arimo meilės darbą vienas iš Jėzaus mokinių.

Jėzaus mokiniams turi rūpėti, ne kas yra „mūsiškis“ ir kas „svetimas“, o kad nepapiktintų — nepastūmėtų į nuodėmę tų, kurie tik pradeda žengti tikėjimo keliu — kad iš susirūpinimo išsaugoti savaip suprastą „teisingą tikėjimą“ neatstumtų nuo tikėjimo „mažutėlių“. Religinis autoritetas naudotinas ne silpnųjų baidymui, o jų drąsinimui, skatinimui, ugdymui tikėjime.

Šiame kontekste — Jėzaus pamokymų savo mokiniams apie religinio autoriteto naudojimą — girdime dramatiškus įvaizdžius, kaip svarbu šiuo atveju nenusidėti — nepasiduoti pagundai piktnaudoti religinį autoritetą: „Jei tavoji ranka traukia tave nusidėti — nusi-kirsk ją! ...Jei tave gundo nusidėti tavoji akis — išlupk ją, nes vertiau tau vienaakui įeiti į Dievo karalystę, negu turint abi akis, būti įmestam į pragarą“.

Bet nemanykime, kad šie pamokymai yra tik kunigams ir vienuoliams. Visi tikintieji krikštu esame gavę Dievo Dvasią ir dėl to esame pašaukti traukti kitus prie Dievo, kad ir jie gautų tą pačią dovaną, kurią mes gavome iš Dievo per kitus — neužsitarėme. Tad ir mes, kurie esame turtingi tikėjimu, turą turtą gavome ne tam, kad rūšiuotume žmones į tikinčius ir netikinčius, demonstruodami savo pranašumą tikėjimu, kaip neišmintingai turto liai savo ekonomine galia spaudžia silpnuosius.

Tokiems apaštalas Jokūbas rašo itin griežtus žodžius: „Jūs turto liai, verkite ir raudokite dėl jūsų laukiančių negandų“. Nors tiesa, Jokūbas rašo turtingiems krikščionims, kurie išnaudoja savo samdinius, versdami dirbti už neteisingą atlyginimą arba visai nemokėdami algų. Jie piktnaudžia savo turimu ekonominiu autoritetu ir tuo krauna sau ant galvos Dievo bausmę.

Bet, anot kunigo Stuhlmüller, šio sekmadienio kitų skaitinių kontekste, jo laiško prasmę galime praplėsti ir tiems, kurie gali susigundyti piktnaudoti ir dvasinį autoritetą. Dvasinį autoritetą turi ne tik dvasiškai, bet ir tie, kurie turi dovaną mokyti — tiek vaikus, tiek ir suaugusius, tiek

PASKUTINIAI ĮVYKIAI VOKIETIJOJE

KAZYS BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

Garsus yra Vokietijoje Frankfurto pagrindinės geležinkelio stoties rajonas su savo naktiniais klubais, barais, valgyklom, kiekviename name — seniausios pasaulio moterų profesijos atstovėmis, neoniniais „Eros“ užrašais, pusnuogių moterų nuotraukom languose ir t.t. Kavinėse, valgyklose dažnai „sąskaitas“ suveda narkotikų pardavėjų gaujos (turkai, kur-dai, serbai, albanai, negalėdami pasidalinti įtakų zonoms). Čia galima nusipirkti „šaltą ir šiltą“ ginklą. Šių gatvių ir linksmybės namų lankytojai daugumoje yra vidurinės ar žemesnės klasės gyventojai, kadangi bankininkai, aukšti pareigūnai geruose miesto kvartaluose, gražioje namuose, be jokių užrašų ir neoninių reklamų, randa jaunas moteris, daugumoje atvežtas iš Rytų Europos. Jas į Vokietiją pavilioja namų darbams, vaikų priežiūrai ar net vedyboms.

Manding, atvežus į Vokietiją, jų „vedybos“ daugumoje baigiasi bare, viešuosiuose namuose, atimant pasą, neišleidžiant į miestą. Dažnai tokios jaunos moterys savo gyvenimą užbaigia savižudybe. Tikiau, kad JAV ir Kanados spaudoje nuskambėjo Frankfurto penkių rusių prostitutų ir viešųjų namų priežiūrėtojo mirtis, pasmaugiant visus elektrine viela. Tai Rusijos mafijos darbas (taip rašo spauda), nes vengras skirdavo į Rusiją ir kiekvieną kartą atskraidindavo 18-25 m. moteris, tačiau atsiskaidavo rusams mokėti „apsaugos ir pajamų“ mokestį.

Kodėl rašau apie tą įvykį? Rugpjūčio 19 d. vokiška spauda pranešė, kad Bochume-Ruhro krašte — viešuosiuose namuose policija surado Lietuvos, Lenkijos ir Rusijos prostitutes, atvežtas nelegaliai į Vokietiją, be apsaistojimo leidimo.

mokyklose, tiek ir darbovietėse ir kitose tarnybose. Didelį dvasinį autoritetą turi ir tėvai, auginantys vaikus, taip pat jie turi šiais laikais ir vis gausiau parapijose tarnaujantys pasauliečiai ir, iš tiesų, visi tikintieji. Visi turime didelę atsakomybę teisingai panaudoti savo tikėjimo dovaną kitus traukti prie Dievo.

Aldona Zailskaitė

Skaitau „Lietuvos aidą“. Berods, prieš metus laiko skelbimų psl. radau nekalta pranešimą: „Vokietijos vyrai vedybų tikslu ieško jaunų lietuvačių“. Žinau, kokios tai „vedybos“, kadangi Vokietijoje gyvena 15 m. ir žinau jos gyvenimo geras ir blogas puses. Dar tą pačią dieną parašiau atvirą laišką redakcijai, išaiškindamas to skelbimo nekalta turinį, kartu prašydamas daugiau tokių skelbimų nespausdinti. Deja, redakcija mano laiško neatspausdino.

Esu tikras, kad ir tos lietuvačės Bochume buvo pavilotos namų darbams, vaikų priežiūrai ar vedybų tikslu, užbaigdamos kelionę viešuosiuose namuose. Lietuvos spauda plačiais straipsniais turėtų atidengti tas klastingas viliones, kad mūsų gražiausias žiedas, nebaigtas gyvenimo viešuosiuose namuose, neįsitrauktų į narkomanų gyvenimą, užbaigdamas jį paskutiniu mirtinu kokaino švirkštu.

Daug vietos Vokietijos spaudos skiria slapta gabenamam plutoniui, dažnai minėdam Lietuvos vardą. Vokietijos televizijos antras kanalas rugpjūčio 18 d. pusvalandį paskyrė mūsų tėvynei ir plutonijaus spekuliacijai, kadangi Lietuvos muitinės viršininko teigimu (jis su gražia žieme uniforma), Vilnius tapo kontrabandos centru.

Maskva, Gudijos geležinkelio stotis. Keleiviai su ryšuliais laukia traukinio į Minską ir toliau į Vilnių, Karaliaučius. Kena — pasienio geležinkelio stotis,

Lietuvos vėliava. Mūsų muitininkai beldžiasi į duris, norėdami patikrinti pravažiuojančius ir primityviomis priemonėmis surasti slapta vežamą plutoniją. Durų lietuviams niekas neatidaro, tad sušalę mūsų muitininkai (filmuota žiemos metu) vaikščioja aplink traukinį. Būstinėje vienas muitininkas už dolerius išrašo vizą į Lietuvą.

Ignalinos atominės jėgainės rusas direktorius aiškina vokiečiams (aišku rusų kalba), kad iš Ignalinos nedingo nei vienas gramas plutonijaus. Tuo tarpu vokiečiai rašė ir radijas pranešė, kad Viurtembergo krašte, pas vieną nekilnojamo turto pardavėją plutonijus buvo atvežtas iš Lietuvos.

Televizijos komentatorius apgailestauja, kad lietuviai neturi gerų priemonių tikrinti prie sienos slapta vežamą atominę medžiagą. Be to, muitininkų atlyginimas yra labai žemas, tad iš vaizbūnų jie dažnai ima kyšius.

Lietuvos muitinės viršininkas (nespėjau užsirašyti pavardės), stovėdamas prie žemėlapių, pasakė, kad Vilnius yra kryžkelėje, vedančioje iš Maskvos, Petrapilio, Minsko į Karaliaučius, Varšuvą, Vokietiją, tad kovoti su tokia kontrabanda yra labai sunku.

Pusvalandžio vokiečių susuktas filmas nepasitarnavo mūsų valstybės geram vardui.

Sportinė spauda pranešė J. Šarkio — Žukausko mirtį pažymėdama, kad jis buvo neturtingų Lietuvos imigrantų sūnus, pasaulio sunkaus svorio meistras. Paliko tris sūnus, vaikaičių, provaikaičių ir proprovaikaičių. Keli laikraščiai atspausdino J. Šarkio nuotrauką, kovą su vokiečiu Šmelingu.

Naujoji JAV LB Krašto valdybos pirm. Regina Narušienė.

Baltijos batalionas ir Haiti

Praėjo beveik savaitė, kai JAV kariniai daliniai išsikėlė Haiti saloje, pasiryžę išguiti iš krašto diktatorių ir grąžinti į vyriausybę vado vietą teisėtai, demokratiškai išrinktą prezidentą. Reikia pastebėti, kad tos invazijos pradžia, nors dramatiška pačia savo reikšme, buvo rami, be šūvio, be jokių ypatingų incidentų. Haiti gyventojai, jau kuris laikas pasidalinę į dvi gruputes, amerikiečių karius sutiko skirtingai. Varguomenė ir apskritai juodosios rasės Haiti piliečiai ir svetima kariuomenė žvelgė kaip į išvaduojuos, nuo, trejus metus besitęsiančio, kasdieninio teroro, vykdomo prezidento vietą perversmo keliu užgrobusio generolo ir jo brutalių padėjėjų. Turtingieji Haiti gyventojai, diktatoriaus Cedras šalininkai, amerikiečius keikia ir vadina okupantais.

Per savaitę daug kas pasikeitė ir invazijos tikslus jau sunkiau suvokti. Pirmiausia daugelį nutestino JAV vyriausybės nutarimas leisti buvusiai — nors nelegaliai — Haiti valdžiai dar kurį laiką savo pareigas eiti, jas ilgainiui „taikiai perduodant“, sugrįžusiam iš Amerikos prezidentui Aristide. Negana to, nors diktatorių trijulėi kai kurios valstybės buvo pasiūliusios prieglobstį, jiems neleistą pasilikti savo krašte, nepaisant pavoja, kad jie vėl gali pradėti organizuoti perversmą.

Dar didesnį pasipiktinimą sukėlė nepasikeitusi vidaus kasdienybė: pasauliui stebint televizijoje, o amerikiečiams kariams pasyviai stovint šalia, Cedras kariai ir policija žiauriai daužo krašto gyventojus (yra ir užmuštų), visai nekreipdami dėmesio į pasaulinio masto pasibjaurėjimą. Vadinasi, viskas „po senovei“. Čia jau vyksta kažkas panašaus į Bosniją-Herzegovinę, kur ilgą laiką buvo ketinama skerdynes sustabdyti, bet pasitenkinama tik žodiniu papeikimu.

Amerikos invazija į Haiti kituose kraštuose susilaukė daugiausia teigiamos reakcijos, ypač Pietų Amerikos valstybėse. Galima buvo tikėtis, kad Rusija pradės protestuoti —

ji visuomet priešiška nusi-teikusi, kai JAV prisima taikdarės rolę pasaulyje. O šį kartą — Jelcinas ne šnipšt, nors Amerikos kariuomenė okupavo vieną savo „artimo užsienio valstybę“.

Čia ir kyla baugus nepasitikejimas tokiu Rusijos nuolaidumu, iš patirties žinant, kad rusai savo palankumo veltui nedalina. Dabar (remiantis JBANC pranešimu, gautu š.m. rugsėjo 22 d.) pradeda pasitvirtinti nerimo tikrovė: yra rimtas pavojus, kad 10 mil. dol. parama, Rygoje besilankančio prez. Clinton pažadėta Baltijos batalionui steigti, gali būti atšaukta. Oficialioji priežastis: Haiti invazijos išlaidos; nelieka lėšų Baltijos kraštams.

Baltijos batalionas teikė vilčių, kad tai bus stiprus užnugaris Vidurio ir Rytų Europos saugumui. Nors Rusijos užsienio reikalų ministras A. Kozjrevas „Washington Post“ (š.m. rugsėjo 20 d. laidoje) nusi-skundė, kad Rusija „amžinai pasmerkta būti taikos ir pastovumo palaikytoja buvusioje sovietų teritorijoje“, bet tai juk „krokodilo ašaros“ ir savotiškas leidimas įkelti leteną į savo „artimo užsienio“ šalis.

Be minimum 10 mil. dol. paramos iš JAV Baltijos batalionas neįmanomas, nes nei viena iš trijų valstybių neturi pakankamai ištiklių jį įkurti, apmokyti, paruošti, apginkluoti. Antra vertus, pažado sulaužymas ir tas 10 mil. dol. paramos šiam tikslui atėmimas akivaizdžiai parodytų Vidurio bei Rytų Europai, kad Amerika šių sričių nelaiko svarbiomis, o vien tik pataikauja Rusijai.

Užuominos apie 10 mil. dolerių paramos Baltijos batalionui galima atėmimą mums šiandien kelia rimtą rūpestį Lietuvos, Latvijos ir Estijos ateities perspektyvoms. Gyvenant „arti-mame Rusijos užsienyje“, yra lyg trepsėjimas ant plono ledo — jis gali bet kurio metu ištūti. Verta stebėti šiuos įvykius labai atidžiai ir, reikalui esant, stipriai reaguoti. Juk esame Amerikos piliečiai ir turime teisę bėgti į savo senatorių bei Kongreso atstovų duris.

BOLŠEVIKINĖ IDEOLOGIJA IR LIETUVOS MOKSLAS (1940 - 1989 m.)

ALGIMANTAS LIEKIS

1

Humanitarinių bei socialinių mokslų daktaras Algimantas Liekis dar 1982 m. buvo parengęs spaudai didelį (apie 1,500 mašinraščio psl.) veikalą „Lietuvos mokslo istorija 1940 - 1987 m.“. Tačiau tuomet rašyti objektyviai dar nebuvo įmanoma, ir autorius susilaukė griežtos recenzentų kritikos. „Darbas žemo idėjinio-politinio lygio“, „darbe neteisingai parodomos TSKP vaidmuo moksle“ ir pan.

Dalyvaudamas VIII lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume Čikagoje, dr. A. Liekis lankėsi ir „Draugo“ redakcijoje, kur pateikė fragmentus iš minėtojo veikalo.

Šiandien mokslas buvusioje Sovietų sąjungoje ir Lietuvoje, ypač teorinis, prilygsta pasauliniam. Tai pasakytina apie tokius mokslus, kaip fizika, matematika, kai kurios techninių mokslų šakos, daugiausia tos, kurios sprendė buvusioje SSSR iškilusias karinio potencialo problemas. O tokie užsakymai ir 1987 m. sudarė apie 70 proc. visų atliekamų tyrimų minėtos mokslo arytose. Lietuvos mokslas buvo sudėtinė Sovietų sąjungos mokslo sistemos dalis. Kadangi į tą sistemą niekaip „neįsikišino“ tautiniai mokslai — Lietuvos istorija, lietuvių kalba, etnologija, tai praktiškai ir šių mokslo sričių specialistų nuolat mažėjo. Tautiniai

mokslai taip pat trukdė įgyvendinti rusifikacijos, vie-ningos „sovietinės liaudies“ idėjas.

„Mokslas — TSKP pagalbininkas“, „Socializmas ir mokslas — neatsakymai“, tokios ir panašios deklaracijos buvo visuose tuometiniuose TSKP dokumentuose. Partija ir sovietų valdžia buvo iškelta aukščiau mokslo, pagrindinis mokslininkų uždavinys buvo įrodyti partijos neklystamumą. Partija ir valdžia priimdavo nutarimus ir tik po to mokslininkai pradėdavo įrodinėti tų nutarimų „epochinę reikšmę“, istorinį būtinumą.

Buvo paskelbta, kad Sovietų sąjungoje sukurtas socializmas, kad sovietinė liaudis perėjo į „išplėstinę komunistinės visuomenės sukūrimą“, i „brandaus socializmo“ laikotarpį ir pan., ir tik po to mokslininkai pradėdavo „įrodinėti“, kad taip yra iš tikrųjų. Kitaip tariant, mokslas visada buvo „partinis“, gynė TSKP, SSSR interesus, buvo „partijos ir valstybės žinioje“. Tad nenuostabu, kad Sovietų sąjungoje daugiausia iš visu pasaulio kraštų buvo priimama įvairių nutarimų, įstatymų, tariamai didinančių mokslo veiksmingumą ir ekonominį efektyvumą. Mokslas buvo ir bolševikinių ideologų įnagis, ta ideologija buvo aukščiausias mokslo, nes ją kūrė TSKP — „visos liaudies avangardas“.

Visi mokslai be išimties turėjo remtis ant šių bolševikinių ideologijos pamatų: yra tik vienas teisingas požiūris į visuomenės raidą — klasinis; yra tik viena teisinga metodologija — marksistinė-lenininė; yra tik vienas teisingas visuomenės pertvarkymo metodas — revoliucinis; yra tik viena politinė partija, galinti vadovauti visuomenės keliui į laisvę — komunistų (bolševikų) partija; yra tik viena teisybė ir laimės šalis — Sovietų sąjunga. Tad visa, kas tikrai pažangiu, kas sutinka su marksistiniu-lenininu mokymu, kas padeda stiprinti TSKP ir SSSR, tikrasis pažangos kelias — tai artėjimas prie marksistinės-lenininės filosofijos ir jos

įsisavinimas, įsijungimas į SSSR, i „komunistinės visuomenės kūrėjų gretas“. O visos filosofijos istorijoje išskirtini tik tie, kurie dėjo ir stiprino marksistinės-lenininės filosofijos pagrindus, kas padėjo sukurti „vieningą SSSR“.

Kadangi nuo pat pirmųjų sovietinės okupacijos dienų buvo paskelbta, kad mokslas — valstybės reikalas, tai ir nenoras pripažinti partinės ir sovietinės valdžios nurodymų, abejojimas jais, delsimas įgyvendinti buvo traktuojami kaip valstybiniai nusikaltimai. Ypač svarbiais mokslais, auklėjant „liaudies mases“ komunistine dvasia, buvo paskelbti istorija, filosofija, sociologija, literatologija, teisė, ideologiniai mokslai.

1946 m. vasario 20-23 d. įvykusioje LTSR Mokslų akademijos visuotinio susirinkimo pirmoje sesijoje, dalyvaujant ir visų aukštųjų mokyklų profesoriams, dės-tytojams, buvo paskelbtos instrukcijos, kaip vertinti įvairius Lietuvos istorijos procesus, įvykius, asmenybes. Šias instrukcijas pagal „VKP (b) trumpąjį istorijos kursą“, Jozef Stalin darbus parengė akademikas Juozas Žiugžda, patvirtino LKP(b) CK šulais — Antanas Sniečkus ir iš Maskvos atsiųstas „priežiūrėtojas“ — Michail Suslov. Instrukcijose buvo nurodyta, kad svarbiausias respublikos istorikų uždavinys — „duoti marksistinį lietuvių tautos istorijos išdėstymą, apvalytą nuo buržuazinių mokslininkų iškraipymų“.

Kitoje sesijoje, kuri vyko rugsėjo 9-11 d., buvo paskelbta labiau detalizuota instrukcija, kurioje buvo nurodyta, kad visi LTSR istorikai privalo: 1. Griežtai vadovautis „VKP(b) istorijos trumpuoju kursu“, draugo Jozef Varionovič Stalin nurodymais; 2. ištrinti iš visų istorijos vadovėlių, knygų teigiamas atsiliepimus apie vokiečius ir, priešingai, iškelti rusų tautos teigiamą vaidmenį lietuvių tautai; 3. įrodyti klasinį, išau-dotojišką, grobišką feodalinę Lietuvos pobūdį, o

Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kunigaikščius — Vytauta, Žygimantą ir kitus, pavadinti reakcionieriais, nes jie trukdė rusų žemėms susijungti aplink didžiąją Maskvą; 4. įrodyti, kad Lietuvos Kunigaikštystė žlugo tik dėl vidinių socialinių prieštaraimų, dėl nežmoniško darbo liaudies išnaudojimo, dėl trumparegiškos Lietuvos valdovų politikos; 5. paneigti, kad rusų liaudis slopino lietuvių tautos tautinę kultūrą, ekonomiką, būtinai įrodyti, kad tik Rusijos dėka lietuvių tauta išliko; 6. akcentuoti, kad Lietuvos Kunigaikštystės įjungimas į Rusijos imperiją XVIII amž. pabaigoje buvo naudingas Lietuvai, lietuvių tautai; 7. akcentuoti, kad lietuvių tautos pažanga visais laikais buvo neatskiriama nuo rusų tautos; 8. įrodyti, kad tik bendra kova, vadovaujant Rusijos proletariatui, galėjo atnešti išsilaisvinimą Lietuvai; 9. skelbti, kad tik didžiojo Lenino, Didžiosios Spalio revoliucijos dėka lietuvių liaudis išsivadavo ir 1918-1919 m. sukūrė suverenią Tarybų Lietuvos valstybę, kurią, deja, pasmaugė užsienio valstybių imperialistai, remiami sąjūslės vietos buržuazinių nacionalistų; 10. lietuvių tauta niekada neatsisakė turėti savą tarybinę respubliką, kurti komunistinę santvarką.

Lietuvių tauta nepaliaujamai kovojo, kol ta kova buvo apvainikuota pergale 1940 m. vasarą, kai buvo atkurta tarybų valdžia ir pagaliau susijungta su rusų bei kitomis broliškoms tautomis į vieną galingiausią, teisingiausią, šviesiausią pasaulio valstybę — Sovietų sąjungą; 11. hitlerinei Vokietijai užgrobus Lietuvą, lietuvių tauta vėl drąsiai kovojo prieš okupantus, kol, padedant pergalingajai Raudonajai armijai, atkūrė tarybų valdžią ir vėl kartu su kitomis tautomis patiomis laisvomis ir laimingomis tarybinėmis respublikomis ėmėsi atkurti ekonomiką, kultūrą, su didžiausiu pasiaukojimu įgyvendinti VKP (b) CK, draugo J. Stalino nurodymus ir t.t.

(Bus daugiau)

Paminklinis akmuo sukilėlių vado Herkaus Manto žuvimo vietoje (1273 m.), Narkyčiuose, Karaliaučiaus srityje, pašventintas 1993 m. rugsėjo 12 d. Iš kairės: Martynas Mačkus, Vytautas Šilas, Vytautas Gocentas, Danutė Valčiukienė, Lietuvos evangelikų liuteronų Bažnyčios vysk. Jonas Kalvanas, Čikagos liutuvų evangelikų Tėviškės parapijos vysk. Hansas Dumpys, Ervinas Pėteraitis, Marė Paliokaitė.

DIDŽIOJO PRŪSŲ SUKILĖLIO HERKAUS MANTO PAMINKLO LIKIMAS

Narkyčiai (dabar Miežduriečiai) — miestelis Priegliaus ir Auksinės (dabar Golubaja) upių santakoje, 17 kilometrų į vakarus nuo Įsruties. Ypač dėmesio verta vieta prie Narkyčių — Manto kalnas, esantis dešiniajame Auksinės upės krante. Kalnas 1331 metais buvo vadinamas Montegarbs (garbis — prūsiškai reiškia „kalną“). Čia yra didžiojo prūsų sukilimo vado Herkaus Manto žuvimo, o gal ir kapo vieta.

1273 metų vasarą Herkaus Manto būstinę prie Narkyčių netikėtai aptiko Christburgo komitūras su riterių ir ginklėnų būriu. Pagal P. Dusbargiečio kroniką, kryžiuočiai Herkų Mantą užklupo vieną ir pakorė, o lavoną dar perdūrė kardu.

1989 m. spalio mėn., dar besikuriant Mažosios Lietuvos reikalų taryba (MLRT) įteikė to meto Aukščiausios Tarybos pirmininkui L. Šepėčiui kultūrinio palikimo Mažojoje Lietuvoje pirmųjų uždavinių sąrašą. Jame buvo ir Herkaus Manto įamžinimo klausimas. MLRT iniciatyva, šis klausimas buvo įrašytas ir į ilgai ruoštą Mažosios Lietuvos kultūros, mokslo bei švietimo programą, kurią 1991 m. gegužės mėn. aprobavo Lietuvos kultūros ir švietimo ministerijos kolegija. Dėl to, kad prūsų sukilimo vado H. Manto žuvimo vietoje reikia pastatyti paminklą, 1991 m. kovo 20 d. Karaliaučiaus krašto istorijai ir archeologijai skirtose konferencijoje „Senoji

mūsų krašto praeitis“, vykusioje buvusioje Karaliaučiaus Luitos bažnyčioje, susitarė Karaliaučiaus srities Kultūros fondo vadovas J. Ivanovas ir Prūsijos bei Mažosios Lietuvos fondo prezidentė V. Kondratienė (toliau Prūsijos fondas). O netrukus Lietuvos kultūros ir švietimo ministerija kreipėsi į Karaliaučiaus srities kultūros valdybą ir Įsruties (dabar Černiachovskis) miesto vykdomąjį komitetą su prašymu, kad būtų įamžintas didžiojo prūsų sukilimo vado Herkaus Manto vardas, pastatant jam paminklinį akmenį jo žūties vietoje. Netrukus MLRT pirmininko parodytoje vietoje Įsruties rajono Didžiųjų Bubainių (dabar Berežkovskoje) aplinkos taryba gegužės 30 d. nutarimu paskyrė 0.15 ha paminklui pastatyti.

Prūsijos fondas kreipėsi paramos į Finansų ministeriją ir gavo paminkliniam akmeniui 15,000 rub. Kadangi niekam iš didžiųjų ir pripažintųjų meistrų neapsiėmė kurti skulptūras, kaip sakant, atmintinio akmens, tuo reikalu užsiėmė Dailės instituto absolventas Saulius Indrašius. Jis 1992 m. ir gavo tuos 15,000 rub., kadangi Lietuvoje jau vyko rublio smukimas, tai tų pinigų teuzteko tik pigiam akmeniui nusipirkti, o sukurtas jo paminklas tapo net jo diplominiu darbu. Ir taip Sauliaus Indrašiaus sukurtas žaltys dėl Lietuvos kultūros ir švietimo ministerijos neatsakingumo liko žiemoti vienerius

Sužinojus, kad į iškilmes ruošiasi atvykti Seimo opozicijos vadas V. Landsbergis, buvo pareikalauta iškilmes atidėti iki rugsėjo 3 d. Bet, kaip žinia, rugsėjo 4 d. Lietuvoje viešėjo popiežius, tai vėl viskas liko tarp dangaus ir žemės. Vis tiek paminklas birželio 26 d., Rasos šventės metu, buvo atidengtas, nors iškilmėse nedalyvavo garbės valdžios vyrai nei iš vietinės administracijos, nei iš Lietuvos, bet simbolinė ceremonija įvyko — buvo giedotas Lietuvos himnas, pakankliuota ir tokiu būdu pagerbtas šio didžio Prūsų tautos vyro atminimas.

Rugsėjo 3 d. išvakarėse Įsruties kultūros skyrius informavo LR Kultūros ir švietimo ministeriją, kad paminklas negali būti atidengtas, nes jis laikomas svetimos valstybės, Rusijos, teritorijoje pastatytu paminklu, tad tam reikia Maskvos pritvirtinimo. Buvo išreikšta viltis, kad leidimas bus greit duotas.

1993 m. rugsėjo 12 d. popietę iš Tolminkiemio (dabar Čistije Prudy) po „Rugsėjo biblijos“ pamaldų atvykę vyskupai J. Kalvanas (Tauragė) ir H. Dumpys (Chicago), apsivilkę baltais apeiginiais rūbais, palaimino H. Manto paminklą. J. Kalvanas tuomet pasakė: „Vienas Dievas težino, ar visuomet buvo teisingas Herkus Mantas, bet aš žinau — jis kovojo už teisybę“.

1993 m. spalio 15 d. Marijampolės Kraštotyros muziejaus ir Bendrijos „Lituanica“ Marijampolės skyriaus iniciatyva buvo organizuota eilinė išvyka į Mažąją Lietuvą, kur prie Herkaus Manto paminklo buvo pasodinti 3 ažuoliukai, išdygę tais metais, kai Lietuva 1990 m. kovo mėn. atgavo savo nepriklausomybę. Taip pat ateinančioms kartoms buvo parašytas laiškas: „720 metų praėjus nuo Tavo žūties, sodiname šiuos tris ažuolus Tau ir Tavo genčiai atminti. Narkyčiai, 1993.10.15“, kuris buvo čia pat po pasodintu ažuoliuku įdėtas į butelį ir užkastas.

1994 m. vasario 2 d. Karaliaučiuje įvyko Kultūros paminklų ir paveldo apsaugos tarybos išplėstinis posėdis (susirinko 20 žmonių) situacijai, susidariusiai dėl H. Manto paminklo, apsvaistyti. Buvo kviečiami ir Lietuvos kultūros bei švietimo ministerijos vadovai, tačiau jie, kaip ir penkerius metus sprendžiamo Vydūno namo Tilžėje klausimu, nemanė važiuoti į Karaliaučius. Srities vadovybė buvo nustebinta, kad Lietuvos interesams atstovauti atvyko tik vyriausiasis ministerijos etnokultūros skyriaus specialistas S. Lukoševičius. Karaliaučiaus kultūrininkų paminklas

metus Dailės instituto kiemelyje.

1993 m. pradžioje Lietuvos Respublikos kultūros ir švietimo ministerija paprašė Marijampolės Kraštotyros muziejaus direktorių Joną Vasmaną, kad jis užsakytų paminklinę lentą, ją kartu su žalčiu nuvežtų ir pastatytų Narkyčiuose ant Montgarbio kalno, toje išskirtoje 0.15 ha teritorijoje. Muziejaus direktorius noriai sutiko įgyvendinti šį prašymą, tikėdamasis, kad jam bus talkinama, bet teko nusivilti. Praėjus kuriam laikui, skulptorius Svetojus pagamino paminklinę lentą su įrašu prūsų, liutuvų, vokiečių ir rusų kalbomis: „HERKUS MANTAS Notangas. Prūsų sukilimo prieš teutonius (1260–1273) vadas. Nužudytas čia, Montgarbio kalne 1273 metais“.

Pagal architekto G. Rutkausko nurodymus, Įsruties kultūros skyrius su Narkyčių valdžia baigė rengti paminklinę aikštelę, o Herkaus Manto garbei skirtas paminklas jau netoli mėnesio laiko gulėjo Marijampolės Kraštotyros muziejuje. J. Vasmanas už savo lėšas nuvežė ir pastatė paminklą jau paruoštoje aikštelėje. Jam už tai net aciū nesugebėjo pasakyti, jau nebegalvojančiam apie lėšų kompensavimą.

Paminklo atidengimo data, numatyta 1993 m. birželio 26 d.

KAIRYS BALTIC EXPEDITING

Greitai ir garantuotai pristato dolerius gavėjui į rankas, atsiunčia Jums pasirašytą pakvitavimą. Mažiausia pristatoma suma \$200.

- * Pristatymas bet kur Lietuvoje \$12 + procentas už siųstą sumą.
- * 4% iki \$2,000 ir 3% virš \$2,000. Siunčiant didesnes sumas ir yra nuolaidų.
- * Palikimus galime nuvežti į Lietuvą ir sutvarkyti reikalus pas notarą.
- * Atsiųskite gavėjo ir siuntėjo vardus, pavardes, adresus, telefono numerius, jei yra.
- * Taip pat mes pristatome ir Lietuvoje sudarytus maisto paketus. Rašykite, atsiųsim kainoraštį.
- * Pašto perlaidas (m/o) arba asmeniškų čekius siųskite:

Kairys Baltic Expediting
517 Fruitland Rd.
Stoney Creek, Ont.
Canada L8E 5A6
Tel. 905-643-3334 / Fax. 905-643-8980

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Nuo trečiadienio iki penktadienio,
8:30 v.v. — 9:00 v.v.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Nollton Ave.
Willow Springs, IL. 60480.
Tel.: (708) 839-2511. Tel.-FAX (708) 839-0870

buvo apgintas, tik priimtąja posėdžio rezoliucija iš Lietuvos pusės buvo reikalaujama, kad paminklinė lenta būtų pakeista ir rusiškas užrašas būtų pirmoje vietoje.

Šį jų nutarimą net ir sunku komentuoti, juk H. Mantas buvo prūsas, o ne rusas, tad ir užrašas padarytas pirmiausia chronologine tvarka. Praėjus daugiau kaip pusmečiui, Lietuvai neperdarius lentos, Karaliaučiaus krašto vietinėje rusų spaudoje pasipylė straipsniai, įvairūs laiškai, teigiantys, jog H. Manto paminklas yra liutuvų saviavale ir kaltinantys Bezrukovą (srities kultūros skyriaus vedėjas) piktnaudžiavimu savo padėties. Mūsų Kultūros ministerijai tylinč, srities administratoriaus Matočkino pavaduotojos kultūrai — Kuznecovos paliepiu Bezrukovas š.m. birželio mėn. nusiuntė Įsruties miesto Kultūros skyriun įsakymą, reikalaujantį paminklą išmontuoti...

Deja, paminklo jau nebėra. Maždaug prieš mėnesį jis buvo

išmontuotas. Vietinė srities administracija priėjo net prie absurdiško sprendimo: Karaliaučiaus srities kultūros ministerija paskelbė konkursą naujam Herkaus Manto paminklui sukurti!

Šia mums opia tema teko kalbėtis su Stalupėnų (dabar Niesterev) buvusiu liutuviškos klasišės mokytoju Sigitu Kuru (dabar jo vietoje dirba Lietuvos rusas Anatolijus Galčevskis), kuriam teko kalbėtis su vietiniais Narkyčių gyventojais dėl šio paminklo. Pasirodo, kad niekas prieš paminklą blogo nieko neturėjo, o tik buvo sukurta speciali propaganda, padedant Maskvai, kad jis čia nestovėtų, todėl liepos pabaigoje jis buvo nugriautas. Toje vietoje nėra nieko like, pats paminklas neaišku kur išvežtas.

Telefonu teko kalbėtis su Įsruties miesto Čechovo vardo bibliotekos užsienio literatūros ir kraštotyros skyriaus vedėju Chodiuk'u Vladimir'u Grigorjevičium, kuris apie paminklo nukėlimą pasakė, jog tai buvo

padaryta tiesiogiai iš Karaliaučiaus, kuris paklūsta tiesiogiai Maskvai. Paminklas nukeltas ir šiuo metu randasi Įsrutyje muzikinės mokyklos kieme. Paminklo nukėlimą įtakojo tai, kad jo statymas nebuvo derintas su Maskva, po to įvairūs šmeižikiški straipsniai vietinėje rusų spaudoje, o prie nukėlimo prisidėjo Berzukovas ir net mūsų tautietis Eugenijus Čejauskas, kuris yra Kaliningrado administracijos skyriaus viršininkas nacionaliniams klausimams. Tai tokia buvo Maskvos tarnų, vietinių funkcionierių valia.

Tai toks likimas ištiko paminklą Narkyčiuose, pastatytą didžiojo Prūsų sukilimo vado Herkaus Manto garbei. Čia reiktų paklausti, ar ištis mes norime išbraukti šį didį žmogų iš istorijos ir ar bus atstatytas paminklas tikrajam šios žemės, išnaikintos tautos sūnau garbei? Ir kokia kaina?

G. Katinaitis
Bendrijos „Lituanica“ tarybos narys

„Sukapoto žalčio vardu“ pavadintas paminklas Prūsų sukilėliui Herkui Mantui Narkyčiuose, Karaliaučiaus srityje. Prie paminklo sodinami ažuoliukai.

CITY CENTER GT — INTERNATIONAL

DĖKOJAME VISIEMS KLIENTAMS, KELIAVUSIEMS SU G.T. INTL. Į LIETUVOS DAINŲ - TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĘ. BUVO MALONU JUMS PATARNAUTI. TEPASILIEKA ILGAI SU JUMIS GRAŽŪS KELIONĖS PRISIMINIMAI! SAKOME — IKI PASIMATYMO VĖLI!

RUGPJŪČIO 10 IKI 22 — Kellonės išparduotos.

PRIMENAME, kad organizuojame kėliones pagal kliento pagel-davimus su pilnu turistiniu aptarnavimu.

KVIEČIAME KELIAUTI SU MUMIS Į VOKIETIJĄ... LAN-KYSIME PASAULYJE PAGARSĖJUSIAS KALĖDINES MUGES PENKIUOSE MIESTUOSE... KELIONĖ GRUODŽIO 2 IKI 13... BŪS DAUGIAU INFORMACIJŲ VĖLIAU.

TURISTINIS PATARNAVIMAS:

- * Automobilių nuomavimas
- * Viešbučių užsakymas įvairiuose Lietuvos miestuose
- * Pasitikimas aerouoste
- * Tarp miestinai pervažiavimai

IR VISA TAI IŠIMTINAI SAVOMIS, MŪSŲ FIRMOS TARNAUTOJŲ, PASLAUGOMIS

Mūsų Vilniaus raštinė — jūsų paslaugoms!

KELIONĖMS IŠ LIETUVOS: rašome savo raštinėje Vilniuje kompiuterine sistema bilietus į visus pasaulio kraštus. Bilietų apmokėjimas gali būti Lietuvoje arba Amerikoje — kaina nesisiskiria. Rašome LUFTHANSA, SAS, FINNAIR bilietus ir netrukus galėsime pasiūlyti bilietus amerikietiškomis aviakompanijomis.

Mūsų personalas Vilniuje greitai sutvarko tranzitines Vokietijos vizas keliautojams ir padeda pasirošti Amerikos vizos dokumentų pridavimui, organizuoja ekskursijas į Ameriką bei Meksiką, konsultuoja ir rezervuoja viešbučius užsienyje.

PROFESIONALIAI IR TVARKINGAI APTARNAUSIME ABIEJOSE ATLANTO PUSĖSE.

G. T. INTERNATIONAL, INC.
9525 SOUTH 79TH AVENUE
HICKORY HILLS, ILLINOIS
60457

TELEFONAI: (708) 430-7272
TELEFAX: (708) 430-5783

City Center GT-International
GEDIMINO PROSPEKTAS NR. 37
VILNIUS, LIETUVA

TELEFONAI: (370) 2-223-147
2-223-154
TELEFAX (370) 2-223-149

atlanta IE, Inc.
artėjant Kalėdinių siuntinių metui,
nuo š.m. rugpjūčio 16d. taiko naujas
kainas siuntiniams laivu iš Čikagos į Lietuvą

\$0.49 už svarą iki 100 svarų

\$0.39 už svarą virš 100 svarų

Nebrangiai, greitai ir maloniai
Jums patarnaus Atlanta

2719 West 71 Street,
Chicago, IL 60629
Tel. (312)434-2121 1-800-775-SEND

PASAULINĖS PARODOS LĖLIŲ AUTORĖ, DAILININKĖ K. PETRIKAITĖ-TULIENĖ, ATSILIEPĖ

Po birželio 17 d. rašyto straipsnio „Drauge“ apie Pasaulinės parodos lėlių eksponatą, kuris yra Lietuvos Respublikos ambasadoje Vašingtone, jokių atsiliepimų negavome. Tačiau Birutės Eidintienės sudarytas komitetas ir toliau deda pastangas, ieškodamas kelio šių lėlių atnaujinimui – restauravimui. Ši darbą sutiko atlikti, kaip straipsny minėta, Lietuvos Valstybinis muziejus. Nors muziejaus direktorė Birutė Kulnytė išreiškė norą, kad šios lėlės pasilikytų Lietuvos Valstybės muziejuje, tačiau komitetas ir pavieniai asmenys, su kuriais komiteto nariai kalbėjosi, visi pritarė lėlių grąžinimui atgal į ambasadą Vašingtone. Ta pati nuomonė yra išreikšta ir pačios dailininkės Petrikaitės-Tulienės, kurios nuostabų laišką gavome šių metų rugsėjo gale. Šis laiškas, kaip išburiančios knygos lapas, leidžia gyvai pajusti praeities istoriją ir dar labiau išryškina lėlių gyvenimo odiseją bei jų vertę. Pasidalinsim keliais momentais iš šio laiško ir su skaitytojais:

„Esu labai nustebinta, o kartu ir susijaudinusi, kad toli už jūrų marių prisimenama apie mane.

Iš mano gyvenimo galiu jums trumpai papasakoti, jog iki šiol, nors man 27 rugsėjo sueis jau 88 metai, esu dar, ačiū Dievui, darbinga ir kūrybinga. Dirbu su moliu ir kartu piešiu pastele. Prieš trejus metus buvo mano personalinė paroda. Su metalu daugiau nebedirbu, nes mirus mano vyrui, neturiu jėgų metalą apdirbti, o jis buvo mano padėjėjas šiame darbe.

Dabar apie lėles: tuo metu dirbau Žemės ūkio ministerijoje braižytoja. Atlyginimo gaudavau 200 litų. Paskambino iš Kultūros ministerijos panelė Avietėnaitė ir paklausė, ar aš nenorėčiau sukurti lėles tautiniais rūbais parodai. Kadangi braižytojos darbas buvo man labai nuobodus, aš tuoj pat sutikau. Mano direktorius davė tam leidimą. Be to, man mokėjo toliau atlyginimą, nors aš tuo metu braižytojos darbo nedirbau. Išskyrė patalpą čia pat Ūkio ministerijos rūsyje. Taip pradėjau kurti šias lėles, kur atidaviau savo dalį širdies. Dirbau pusę metų. Kai visas buvo baigta, atsisveikinau su savo kūriniais ir jos išvyko į parodą. Taip aš jų daugiau ir nemačiau. Man labai džiugu, kad Jūs norite ir turite galimybę jas restauruoti, o etnografinis muziejus sutinka. Aišku, aš prie

restauravimo darbų vargu ar galėsiu prisidėti, nes muziejus yra Vilniuje, bet mielai sutinku pakonsultuoti.

Malonu ir tai, kad šios lėlės puošia Lietuvos ambasadą Vašingtone, tai man didelė garbė. Po restauravimo tegul jos grįžta atgal į ambasadą, kur jos visą savo jaunystę praleido, o tuo pačiu tai ir mano jaunystės dalis“.

Pasirašė K. Tulienė. Laiškas buvo rašytas 1994 m. rugsėjo 15 d.

Šalia laiško dailininkė taip pat įdėjo straipsnio nuorašą iš „Kauno dienos“. Straipsnis pavadintas „Plačiuose dailės baruose“, parašytas Dailios Vaitkutės ir iliustruotas viena K. Tulienės keramikos darbų fotografija. Straipsnyje D. Vaitkutė aprašo dailininkės jubiliejinę 80-mečio ruošiamą parodą. Šiame straipsnyje Vaitkutė iškelia platų dailininkės kūrybos kelią, į kurį įeina grafika, keramika, metalo plastika, tapyba pastele.

Iš straipsnio sužinom, kad K. Petrikaitės-Tulienės tėvas buvo kalvis Ukmergėje. Pati dailininkė 1934 metais baigė Kauno meno mokyklą, dailininkui A. Galdikui vadovaujant grafikos studijai. Dirbo Žemės ūkio ministerijoje braižytoja. Tuo pačiu metu iliustravo knygas, pvz. S. Kymantaitės-Čiurlionienės „Dvylika brolių juodvarniais lakstanciu“ ir daug kitų. Kūrė vazas, kalė metalą ir dalyvavo parodose. Pirmas tarptautinis pripažinimas, tai 1937 m. Paryžiaus tarptautinėje parodoje prizas už dekoratyvinį pano „Lietuva“. 1938 metais lėlių grupė „Kupiškėnu vestuvės“ ekspozuojama New Yorko pasaulinėje parodoje. Intensyviai dirba grafikos srityje. Vėliau patraukia metalo plastika. Gimsta šokėjų figūros „Eglė su žalčiu“, sportininkų serija „Saulys“. Vienas reikšmingiausių metalo plastikos kūrinių – „Birutės“ skulptūra Palangoje, atlikta 1965 m. Dirba keramikoje, kuria dekoratyvines lėkstes bei skulptūras. Dailininkė kuria ir visuomeniniams interjerams darbų vaikų darželiuose bei kavinėse.

Kaip Vaitkutė savo straipsnyje, taip kaip ir pati dailininkė savo laiške teigia, kad šiuo metu ji dirba su moliu ir piešia pastele. Taip pat ji daug skaito ir studijuoja pastelės techniką, piešia portretus. Pagal dailininkę, ji savo kūryboje nesistengia būti madinga, kuria tai, kas ją jaudina ir nori piešti kiekvieną, ją sudominusį žmogų.

Šis susidomėjimas žmogumi

AŽUOLINIS KRYŽIUS – SUKAKTIES SIMBOLIS

Kun. Timotiejus Burkauskas.

1850-taisiais metais episkopų bendruomenė Philadelphiajį nutarė pasistatyti bažnyčią ir tam sumanymui pasikvietė to meto garsų architektą Benjamin Price. Neogotikos stiliaus bažnyčia šiaurėje nuo miesto centro kainavo 80,000 dol. ir tarnavo šiai religinei bendruomenei 67 metus.

Lietuvių tarpe noras turėti savo parapiją iškilo, kai didesnis skaičius imigrantų, susipažinę su vysk. Motiejus Valanciaus pamokslais apie pamaldas savo kalba, susibūrė ir pradėjo įrodinėti, nepalankiai šiai idėjai nusiteikusiame arkivyskupui ir airių kilmės parapijiečiams, savo parapijos reikalingumą. Po ilgų derybų, 1924 m. kardinolas Dougherty įsteigė trečią lietuvišką parapiją Philadelphiajį ir paskyrė Juozą Čepukaitį, 29 metų kunigą, klebonui – be bažnyčios, be klebonijos ir be pinigų.

Šv. Andriejaus parapijiečiai 18 metų rinkdavosi pamaldoms į išsinuotą salę, o vėliau, pastatius lietuvišką mokyklą, joje. Kunigas Čepukaitis delse statyti bažnyčią, nes mokyklai davė pirmenybę, o atėjus didžioji krizė dar labiau pablogino parapijos finansinius išteklius. 1942 metais dar nebuvo matyti

atsispindi ir nuostabiose lėlių išraiškose bei jų parinktuose charakteriuose, kurie buvo sukurti prieš daugelį metų ir reprezentuoja Kupiškėnų kaimo vestuves.

Linkime šiai nuostabiai asmenybei, dailininkei K. Petrikaitėi-Tulienėi, laimingų ir kūrybingų 88-tų metų, tikimės, kad jos sukurtos lėlės, į kurias įdėjo dalį savo širdies, po restauravimo, pagal jos norą, vėl grįžtų atgal į ambasadą Vašingtone, kurioje jos praleido savo jaunystę tuo pačiu ir jų kūrėjos jaunystės dalį.

Elvyra Vodopalienė

galimybių pradėti savos bažnyčios statybą, tačiau Dievas neapleidžia tų, kurie tiki. Jo valia ir nenustoja vilties. Ir štai, lyg iš dangaus ateina žinia, kad episkopų bendruomenė parždoda savo bažnyčią tik už 15,000 dol. Kunigo Čepukaičio vargai, pastangos ir tvirtas tikėjimas atidarė duris į savo ilgai lauktą bažnyčią. Šv. Andriejaus parapijiečiai 1942 metais Didįjį ketvirtadienį susirenka į pirmąsias Mišias po savu stogu, o po ketverių metų klebonas gauna gretą bažnyčios stovintį namą klebonijai, iš kurios dar 24 metus vadovauja parapijai. 1966 metais, sulaukęs 71 metų amžiaus ir baigdamas laikyti šv. Mišias, nelauktai palieka savo mylimus parapijiečius ir atiduoda sielą Aukščiausiam, kuriam gyvenimą ir darbą skyrė.

Naujai paskirtas klebonas kun. Jurgis Degutis plačiai atveria duris į kleboniją ir į parapijos reikalus parapijiečiams, ir drauge su jais vadovauja šv. Andriejaus parapijai, tęsdamas lietuviškas tradicijas, entuziastiškai dirba jos gerovei. 1969 gauna pagalbiniu kun. Kajetoną Sakalauską ir abudu

dirba iki 1985 metų, kol kun. Jurgis Degutis išsineša i užtarnautą poilsį, bet pasilieka klebono emeritus pareigose iki 1991 metų.

Kun. Kajetonas Sakalauskas klebonavo septynerius metus ir pasitraukė iš pareigų, pablogėjus sveikatai.

Dabartinis klebonas yra Timotiejus Burkauskas, Amerikoje gimęs lietuviškos kilmės O.P.S. vienuolijos narys. Šis tradicinės mąstysenos dvasininkas atiduoda parapijai ir lietuviškai Philadelphiajos bendruomenei visas savo jėgas ir ryžtą išlaikyti šv. Andriejaus parapiją lietuviška. 70 metų nuo parapijos ikūrimo proga parapijiečiai, įvertindami šio garbaus kunigo pastangas pastatyti didelį medinį, Lietuvoje pagamintą kryžių, sutelkę ryžtą ir finansinius išteklius, įgyvendinti. Ir štai šis gražus Lietuvos pakelių palikuonis puiškuos senos Philadelphiajos gatvės pakraštyje, puošdamas istorinę ir apleistą, bet palengva atsigaunančią miesto dalį. Rytų, rugsėjo 25 d., Lietuvoje augęs ažuolas bus pašventintas ir atsistos šalia bažnyčios, prie kurios stovėjo keletos generacijų Lietuvos sūnūs ir dukterys.

Viktoras Kučas

REIKŠMINGA SUKAKTIS

AURELIJA M. BALAŠAITIENĖ

Jau visame civilizuotame pasaulyje prasidėjo mokslo metai, tai ir liuanistinėse mokyklose suskambės skambutis, ir mūsų lietuviškos atžalos mokysis savo tėvų gimtos kalbos, istorijos, geografijos, dainų. Tai keturiasdešimt penktieji liuanistinio švietimo mokslo metai, pirmąsias mokyklas įsteigus jau 1949 m. rudenį, todėl tą reikšmingą faktą reikia ir žodžiu paminėti ir finansiskai paremti jo rezultatus ir darbus įvertinti. Liuanistinės mokyklos išaugino nemažai sąmoningų lietuvių, kurie, nors ir gimę po svetimu dangumi, liko ištikimi savo tėvų žemei, moka jos kalbą, žino jos istoriją, pažįsta literatūrą ir, kas svarbiausia, iš jų tarpo taip pat išaugo jaunų mokytojų bei visuomenininkų karta.

Tačiau ne vien darbo rezultatais reikia džiaugtis. Negalima ignoruoti ir užsienio lietuvių liuanistinio švietimo istorijos, nes joje glūdi lietuviybės užsienyje išlikimo šaknys. Penkis dešimtmečius atskirti nuo savo okupuotos tėvynės, užsienio lietuviai savo švietimu rūpinosi ne tik tada, kai patogiai įsikūrė svingingose demokratijose. Dar tebesimlstant karo griuvėsiams, praradę savo tėvynę, nenumatydami jokių ateities perspektyvų, išvietintųjų asmenų stovyklose kūrė gimnazijas, pradžios mokyklas ir vaikų darželius. Kitaip sakant, igimtas lietuvių troškimas išlaikyti savo kalbą, papročius, tradicijas ir visas kitas kultūros apraškas išliko gyvas, jokių katastrofų nesužalotas. Tačiau Lietuvai atgavus nepriklausomybę, atkritus reikalui kovoti už būvį, natūraliai sumažėjo ir atspara, ir kovingumo jausmai. Užsienio lietuvių liuanistinis švietimas, kaip ir visas kitas kultūrinis gyvenimas, artėja prie krizės. Nors dar veikia eilė mokyklų, bet jaučiamas mokytojų trūkumas ir stoka visuomenės dėmesio bei paramos. Tai neleistina ir nedovanotina.

Ypač svarbu yra tai, kad bet kokie istoriniai dokumentai, sąryšys su liuanistiniu švietimu, pvz., protokolai, pažymių knygučių ir atstatų pavyzdžiai, mokytojų ir vedėjų sąrašai, privalo būti tvarkingai išsaugoti, kad juos perduotume institucijoms, kurios tą istoriją brangina, jos vertę supranta ir ją žada išlaikyti bei perduoti

tiems, kurie neturėjo progos pažinti užsienio lietuvių veiklos ir darbų. Tačiau ne vien pažinimas yra svarbu – tai gyvybiškai svarbi užsienio lietuvių istorijos dalis.

Čikagoje esančiame Lietuvių tyrimo ir studijų centre iš Lietuvos atvykęs profesorius dr. Kęstutis Pečkus mokytojų studijų savaitėje Dainavoje kreipėsi į mokytojus ir svečius su prašymu jo darbą remti, jam siųsti medžiagą ir remti liuanistinį švietimą Amerikoje, Kanadoje ir kituose lietuvių gyvenamuose kraštuose. Jo pagrindinis uždavinys yra surinkti liuanistinio švietimo užsienyje istorinę medžiagą, ją sutvarkyti ir nugabenti į Lietuvą. Tai milžiniškas darbas, kurio jis vienas negalės atlikti, neturėdamas talkos. Į talką privalo ateiti dabartiniai ir buvę mokytojai, vedėjai, direktoriai ir abiturientai. Jei ne visas surašyta, tai ir prisiminimai turi savo vertę.

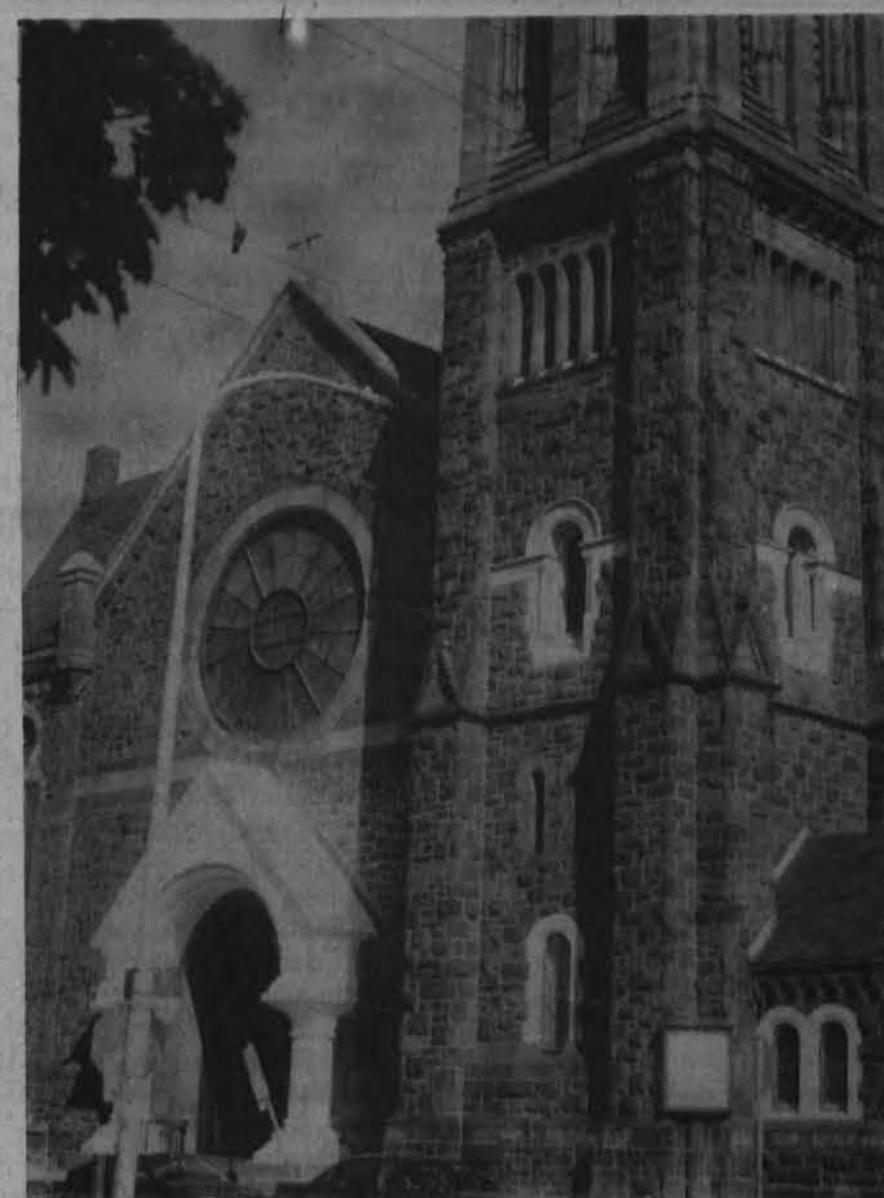
Pradedant keturiasdešimt penktuosius mokslo metus, reikia palinkėti liuanistinėms mokykloms geriausios sėkmės, o jaunimo tėvams – išsipareigojimo jausmų savo vaikams siųsti į tas mokyklas, juos skatinti mokytis, jiems talkininkauti namų darbų paruošime ir mokyklą visokeriopa remti, nepamirštant ir pinigines paramos. Tai pareiga, kurios joks lietuvis neturi teisės atsižadėti.

PARTIJOS DEVYNIASDEŠIMTMETIS

Lietuvių Krikščionių demokratų partijos, kurios pirmieji organizatoriai buvo vysk. P. Butys, prof. prel. A. Dambrauskas – Jakštas ir poetas Maironis, minėjimas įvyko Klaipėdoje. Dalyvavo daug žmonių. Paminėjimas prasidėjo Čiurlionio Prelidu ir Listo Noktiurnu, kuriuos skambino Asta Brazienė. Telsių vyskupas A. Vaičiūnas savo kalboje nepritarė nuomonei, kad kunigai ir vyskupai nušalinami nuo savo tautos skaudulių gydymo. Bažnyčia turi eiti kartu su tauta, kaip ejo anais nepriklausomybės laikais bei komunistinės priespaudos metais, rašo „Apžvalga“. Panašus minėjimas įvyko ir Mariampolėje, kuriame dalyvavo dr. Č. Masaitis iš JAV. (V.R.)

DRAUGAS, šeštadienis, 1994 m. rugsėjo mėn. 24 d.

5

Philadelphijos lietuvių parapijos bažnyčia.

Nuotr. Viktoro Kučo

Jau 70 metų Philadelphiajos lietuviai sekmadieniais po pamaldų pasidalina naujausiomis žiniomis prie savo parapijos bažnyčios.

Nuotr. Viktoro Kučo

DAR NETURI PASO

„Atgimimas“, Lietuvos politikos savaitraštis, rašo, jog Emigracijos departamentas prie

Vidaus reikalų ministerijos pranešė, kad pagal jų turimas žinias, dar per 200,000 Lietuvos Respublikos piliečių neturi paso. (V.R.)

First In Travel To Lithuania American Travel Service

Dabartinės kainos Skrydžiams iš Sekančių JAV Miestų į Vilnių.	
Atlanta	\$ 763.00
Boston	\$ 718.00
Chicago	\$ 640.00
Cleveland	\$ 808.00
Dallas	\$ 826.00
Detroit	\$ 763.00
Houston	\$ 826.00
Los Angeles	\$ 916.00
Miami	\$ 781.00
New York	\$ 580.00
San Francisco	\$ 916.00
Seattle	\$ 916.00
Tampa	\$ 781.00
Washington	\$ 745.00

Prie bilieto kainos reikia pridėti mokesčius. Bilietai turi būti išpirkti iki spalio 14 d., 1994 m. Dėl smulkesnės informacijos ir skrydžių iš kitų miestų prašome kreiptis į mūsų raštines. Siūlome bilietus iš VILNIAUS į (vairius JAV ir KANADOS miestus. Informaciją dėl bilietų kainų bei kitų kelionių, ir turistinių patarimų maloniai suteiks mūsų raštinių tarnautojai.

American Travel Service
9439 S. Kedzie
Evergreen Park, IL 60642
Ph. 708 422-3000
Ph. 800 422-3190
FAX 708 422-3163

American Travel Service/Dajana
Gedimino prospektas 46-1
2001 Vilnius
Ph. 22-39-39
FAX 22-27-64

Dailis dail. K. Petrikaitės-Tulienės 1939 m. Pasaulinės parodos New Yorke lėlių eksponato, pavadinto Kupiškėnų vestuvės.

Nuotr. Elvyros Vodopalienės

JAV LB Krašto Valdybos Socialinių Reikalų Taryba

2711 West 71st Street, Chicago, Illinois 60629
(312) 476-2655 • Fax (312) 436-6909

JŪSŲ PIRKINIO GARANTIJA — SKAITYMAS TARP EILUČIŲ

Krautuvėse matome skelbi-mus, kad duodama „visiška 4 metų garantija“, arba „ribota visam amžiui garantija“ (limited lifetime warranty), arba 90 dienų garantuojama už dalis ir darba. Atrodo užtikrinantys, bet ar jūs kada perskaitėte, kas toje garantijoje surašyta smulkiais raidytėmis? Jei ne, jums gali būti staigmena, jei bandysite kada tokia garantija pasinaudoti.

„Garantijos smarkiai įvairuoja, — sako Wayne K. Lewis, DePaul universiteto teisės ass. profesorius, — pirkėjas turėtų perskaityti garantiją, prieš perkant daiktą“. Reikia palyginti įvairių skirtingų bendrovių tu pačių gaminių garantijas. Tas yra labai svarbu. Pirmiausia dėmesį reikia kreipti į jūsų teises, kaip pirkėjo, surašytas garantijoje. Daugelis jūsų teisių yra dalis „implied warranty of merchantability“ — kaip pirkinio automatiškai garantija, kuri pagal įstatymus yra automatiškai parduoto daikto dalis, ar jis turėtų sąrašytą garantiją, ar ne. „The implied warranty“ — savaime suprantama garantija — reiškia, kad nupirkta daiktas — produktas atliks savo paskirtį; pvz., jūsų šaldytuvas atšaldys maistą ir jūsų „food processor“ bus pakankamai stiprus, kad galėtų supjaustyti morką.

Jei įsigytas daiktas neatitinka pagrindiniams jo paskirties tikslams, jūs turite teisę jį grąžinti ir atsiimti pinigus. Illinois valstijoje naudotojai gali iki 4 metų po daikto nupirkimo, duoti į teismą dėl „implied“ (savaime suprantamos) garantijos, sako prof. Lewis.

Rašytinėse garantijose gali būti išreikšta daugiau, negu pagrindiniai pažadai savaime suprantamos garantijos, dėl to naudinga žinoti taisykles, prieš darant garantijų palyginimus. Rašytos garantijos yra reguliuojamos federalinių įstatymų, vadinamų Magnusson — Moss Warranty — Federal Trade Commission Improvement Act. Pagal to įstatymo nurodymus, kiekvienas pirkėjas turi teisę gauti rašytinę garantiją kiekvienam produktui, kainuojančiam daugiau kaip 15 dol. Tos garantijos turi būti padėtos aiškioje vietoje prieš parduodamą daiktą, arba pardavėjas turi ją duoti pirkėjui jos paprašius. Tas įstatymas taip pat saisto ir garantijoje surašytą informaciją. „The Magnusson-Moss Act“ užtikrina, kad kiekvienas naudotojas — pirkėjas turi teisę gauti visiška — išsamia informaciją apie perkamo daikto garantiją, kad galėtų ją palyginti su kito tokio pat daikto garantija.

Pvz., garantija turi pažymėti garantijos trukmę, ką pirkėjas turi daryti, kad garantija galio-tų, ir galbūt, svarbiausia, sužinoti, ar garantija yra visa, ar ribota.

Visiška garantija (full warranty) turi išpildyti tam tikrus reikalavimus. Štai kai kurie jų svarbiausi:

1. Pardavėjas arba gamintojas turi suteikti nemokamai parduotą prekę. Negali pirkėjui pateikti sąskaitos už atliktą darbą, taisant daiktą.

2. Garantija negali būti bereikalinga našta pirkėjui, kai jis ją nori pasinaudoti. Tai reiškia, kad savininkas — pirkėjas

negali būti priverstas atvežti sugedusį šaldytuvą į krautuvę pataisymui. Arba pirkėja atostogauja, o jos visiškai garantuotas plaukų džiovintuvas sugenda; negalima jos verst, kad ji atvežtų tą sugedusį džiovintuvą pataisyti į krautuvę, kurioje ji pirkė.

3. Jei nupirkta daiktas po keletos bandymų negali būti su-taisomas, gamintojas turi jį pakeisti nauju, arba grąžinti pinigus pirkėjui.

4. Visiška garantija turi būti perduodama, jei daiktas yra perleidžiamas kitam savininkui, nebet garantijos trukmė yra „as long as buyer owns it“ — tol, kol pirkėjas turi tą daiktą.

5. Visiška garantija negali apriboti savaime suprantamos garantijos trukmės.

Jei jūs perkate daiktą, kuriam duodama 4 metai visiškos garantijos; būkite tikri, jog gaunate gerą garantiją. Jei gamintojas garantijoje mažomis raidytėmis yra parašęs, jog paneigiami, kai kurie minėti reikalavimai, tai yra neteisinga ir neleistina, jūs galite paduoti jį į teismą.

Prof. Lewis sako, kad yra keletas apribojimų, kurie yra leidžiami visiškoje garantijoje, būtent: „consequential damages“; jūsų maistas sugenda šaldytuve dėl to, kad garantuotas šaldytuvus sustojo — pardavėjas neturi grąžinti sugedusio maisto. Bet jei jūsų naujo stereo garantija yra ribota „limited“, užsidedkite akinius ir atidžiai ją perskaitykite. Labai daug „limited“ garantijų yra labai skylėtos ir nedaug garantuoja.

Nepaisant viso to, neturėtumėte manyti, kad „limited“ garantija yra neefektyvi. „Limited“ garantija gali būti labai gera ir tik dėl kai kurių priežasčių firma nevadina jos visiška garantija.

Pvz., vienas reikalavimų visiška garantijai yra, kad pirkėjas negali būti priverstas grąžinti garantijos registracijos kortelės. Jei gamintojas būtinai nori, kad pirkėjas grąžintų kortelę, tai jis negali savo garantijos vadinti visiška garantija ir tokiu atveju, jei jos reikalavimai atitinka visus kitus visiškos garantijos reikalavimus.

Jūs turite labai gerai įsidėmėti šiuos dalykus, kai skaitote garantijos smulkų raštą: ar garantija yra visiška, ar ribota, kiek ilgai garantija garantuoja prekę, kurios nupirkto daikto dalys yra garantuotos, ką reikia daryti, kad garantija galima būtų pasinaudoti, ir, jei yra ribota garantija, tai kokie yra jos apribojimai. Nusipirkus daiktą, laikykite sąskaitą ir rašytą garantiją. Jums jų reikės, norint pasinaudoti garantija.

Naudotasi medžiaga iš „Chicago Tribune“ — Your Money Reading between the lines by Ed Avis.

Aldona Šmulskienė ir Birutė Jasaitienė

NAUJOS PASKOLOS ŽEMIAUSIAIS NUOŠIMČIAIS

PATARNAVIMAI VELTUI
PROFESIONALUS
PATARNAVIMAS
4427 W. HARRISON ST.
HILLSIDE, IL 60642

Illinois Residential Mortgage License of Illinois Savings & Residential Loan Commissioner Funds Are Provided by Another Entity Which May Affect The Availability of Funds.

- Perfinansavimas su „cash out“
- 3% pradinis įmokėjimas 1-4 butų namui
- Be pajamų patikrinimo
- Be „points“

LINAS KLIARSKIS
Office: 708-449-1245
Pager: 312-289-4806

Viena kun. V. Aukštakalnio globojamų šeimų Viduklėje — Kučinskai — su dr. Albina Prunskiene (pirmoji iš dešinės).

SVEIKATOS PATARNAVIMAI NEMOKAMAI, JEI ŽINAI, KUR KREIPTIS

Tom Estes, žiūrėdavo į savo aklių senelių ir dėdės nuotrauką, ir jautė, kad jo laukia toks pat likimas. Jis galvojo, kad jo giminės apako dėl katarakto. Dėl katarakto ir jo regėjimas darėsi vis miglotesnis. Jis tik 49 m. ir neturėjo 3,000 dol. reikalingų operacijai. Tačiau jis surado būdą operuotis nemokamai. Nelaimės vertiamas, jis surado nemokamą sveikatos apsaugą, susidedančią iš įvairiausių programų ir labdarinių institucijų, kurios tyliai veikia sveikatos apsaugos industrijos šešėlyje, kuriai metams išleidžiama 800 milijonų dolerių. Norint pasinaudoti šia nesireklamuojančia sistema pacientui reikia įrodyti, jog jis visai neturi lėšų užsimokėti už būtinai reikalingus patarnavimus. Kai kuriais patarnavimais gali pasinaudoti visi: vargšai, turtingi, apdrausti ir neapdrausti. Tik reikia žinoti, kam paskambinti. Tom Estes naudojosi programa, vadinama „Mission Cataract Day“. Amerikoje yra daug visokių galimybių, sako dr. Neil Shulman, medicinos profesorius Emory universitete Atlantoje ir koautorius knygos Better Health Care for less“ (Hippocrene books, \$14.95).

„Viena problema yra, kad žmonės nežino apie tas galimybes“, — sako Shulman. Pvz., nemokami vaistai, pradedant alergija, baigiant depresija ir AIDS, yra gaunami per įvairias programas, apmokamų tuzinų farmacinių bendrovių. „Apie nemokamus vaistus informacija nėra sklaidžiama“, — sako jis, — „bet jei tokios galimybės yra, žmonės turėtų apie jas žinoti“.

Lynn Wegman, direktoriaus pavaduotojas Bureau of Health Resources Development firmos, kuri yra dalis US Public Health Service, sako, kad pagal Hill — Burton programą, kai kuriose institucijose, kurios yra gavę federalinę pašalpą, vaistus galima gauti nemokamai. Teirautis telef. 800-638-0742.

Čia keletas vietų, į kurias galima kreiptis, ieškant sveikatos patarnimų — patarnavimų:

1. AIDS Galima gauti patarnimų, skambinant 24 val. veikiančią „hot line“ 800-342-AIDS.

2. Vėžys. Informaciją apie gydymo galimybes ir eksperimentines terapijas gaunama, skambinant The Physician's Data Query per Cancer Information Service at the National

Cancer Institute 800-4-CANCER. American Cancer Society siūlo patarnavimus per savo vietinius skyrius. Skambinti 800-227-2345. Candlelighters Childhood Cancer Foundation teikia nemokamą informaciją apie vaikų auglius. Skambinti 800-366-2223.

3. Akių gydymas. The National Eye Care project siūlo patarnavimus žmonėms, sulaukusiems 65 m. ir vyresniems, bet neduoda nei vaistų, nei akinių, nei gydymo ligoninėje. Informacijai skambinti 800-222-EYES. Mission Cataract Day (diena), USA akių specialistai (ophthalmologists) daro nemokamas kataraktų operacijas. Sekanti Mission Cataract Day bus 1995 metais gegužės mėn. Informacijai skambinti 800-343-7265.

Lions Club tarptautiniai skyriai ir jų Light House for the Blind padeda mažai uždirbantiems įsigyti akinius ir gauti medicininį patarnavimą. Susirškite su vietiniu skyriumi, arba rašykite Lions Club National Headquarters, 300 Second St., Oak Brook, IL 60570.

4. Girdėjimas. Iš Better Hearing Institute galima gauti sąrašą organizacijų, kurios padeda įsigyti klausymo aparatėlius (hearing aids). Skambinti 800-EAR-WELL.

5. Protinės ligos — protiniai negalavimai. Kaip gydyti protinius sutrikimus, informuoja The National Mental Health Association Center 24 valandas veikianti „hot line“ 800-969-6642. Norint gauti pagalbos depresijos atveju, skambinti The National Foundation for Depressive Illness 800-248-4344.

6. Mityba. Galima gauti nemokamą patarnimą iš American Dietetic Association 800-366-1655.

7. Retos ligos (rare diseases). The National Organization for Rare Disorders turi surinkusi informaciją apie daugiau kaip 5,000 ligų. Jų telefonas 800-999-6673.

Kaip yra būdų gauti gerą gydymą nesubankrutuojant, taip yra būdų ir sutaupti pinigus, perkant vaistus. Pvz., jei jūs reguliariai imate vaistus 10 miligramų tabletės forma, dr. Shulman pataria kreiptis į savo daktarą, kad jis jums prirašytų 20 miligramų sriprumo vaistus. Kai kurios tabletės yra padarytos su grioveliu viduryje, jas lengvai galite perskelti per pusę. Didesnio stiprumo tabletės kainuoja šiek tiek daugiau, bet jūs sutausysite pinigų, nes, skeldami tabletes per pusę, turėsite dvigubai tiek 10 miligramų tablečių ir nemokėsite už jas dvigubos kainos.

Šios firmos, kartu su National Association for Rare Disorders, padeda pacientams gauti vaistų nemokamai. Kai kurios firmos siūlo tik kai kuriuos vaistus. Tos firmos nori smulkios informacijos apie asmenį, kad galėtų

spresti, kokia yra paciento finansinė būklė. Daktaras turi patvirtinti, kad tam pacientui reikia tokių vaistų.

ALLERGAN PHARMACEUTICALS — 800-347-4500; BOEHRINGER INGLEHEIM 203-798-4131; BRISTOL-MYERS SQUIBB 800-736-0003; CIBA PHARMACEUTICALS 800-257-3273; GLAXO INC. 800-452-9677; HOFFMAN-LA-ROCHE INC. 800-526-6367; ELI LILLY AND CO. 317-276-2950; PARKE-DAVIS 800-755-6464-4455. Ir daugybė kitų firmų.

Žinant, kur kreiptis ir kur ieškoti, įgalina sutaupyti pinigų gydantis ir perkant vaistus.

Paimta iš „Chicago Tribune“ „Your Money“ — „Care Free“ by Delthia Ricks (Orlando Sentinel).

Aldona Šmulskienė ir Birutė Jasaitienė

Kelaukite su mūsų grupel!

FLORIDA AMERICAN-LITHUANIAN CLUB

7 dienos laivų Karibų jūroje iš Tampa, FL gruodžio 3 d.

SPECIALIOS KAINOS GRUPĖMS! PIGOS LĖKTUVO BILIETAI Į JŪSŲ MIESTO | TAMPA

Kreipkitės

TRAVEL & TRADE

Aras Mieželis • Bette Gaskey
50 Corey Ave.
St. Pete Beach, FL 33706
813-360-5200
Fax 813-360-1957

MASTER PLUMBING COMPANY

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai, pompos. Išvalome užsikimšusius vamzdžius.

BEN SERAPINAS 708-636-2960

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS

Daug sutaupysite, pirkdami čia jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu plaviu atidedant pasirinktus reikmenis ypatingai progai. Pilnai užbaigtą foto, nuotraukų aptarnavimas. Atidaryta pirmadienį ir ketvirtadienį vakarais iki 8 valandų. Antradienį, trečiadienį, susikabinsit lietuviškai.

3314 West 63rd Street
Tel. — PProspect 6-8998

VALOME
KILIMŲ, BALDUS,
GRINDIS IR SIENAS
J. BUBNYS
737-5168

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

MES TURIME
NUOSAVYBIŲ SARAŠUS, MES
PARDUODAME IR PERKAME
Kreipkitės į mus
ALEXANDER MOCKUS
Realtors
6610 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
Tel.: 312-767-6655
Esame lietuviška įstaiga

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- MLS kompiuterinį FAX pagalbą
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

REALMART, INC.
6602 S. Pulaski,
Chicago, IL 60629
312-585-6100
BALYS BUDRAITIS
Asmeniška patarnauja įvairių nuosavybių pirkime bei pardavime, mieste ir priemiesčiuose. Suinteresuoti skambinkite
BUDRAICUI
Bus.: 312-585-6100, res.: 312-778-3971

Century 21 **KMIECIK REALTORS**
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionaliai, sąžiningai ir asmeniškai patarnaus. Įkainavimas veltui.

MISCELLANEOUS

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. — (708) 424-8654
(312) 581-8654

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
312-778-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

RACINE KEPYKLA IR DELIKATESAI
Atidaryta 7 dienas savaitėje. Didelis pasirinkimas įvairiausių kepinų ir namuose gaminto maisto — Catering
6216 S. Archer Ave.
Chicago, IL 60638
Tel. 581-8500

Dengiami stogai, kalamas „siding“, bei atliekami namų vidaus remonto darbai. Skambinti Sigitui: 312-767-1929.

PARDAVIMAS IR TAISYMAS MIGLINAS TV
GE/RCA ATSTOVYBĖ
2346 W 69th Street
Tel.: 312-776-1486

HERBALIFE

tai gera priemonė išvalyti organizmą nuo šlakų, sureguliuoti kraujo spaudimą, sumažinti svorį, nervinę įtampą. Vėl būsite energingas ir žvalus!

Skambinti: (718) 847-7452
Kviesti: **ELVIS**

WAGNER MAŠINOS RAŠTINĖMS

Parduoda • Taiso • Priedai ir Reikmenys
Virš 75 metų patikimas patarnavimas
TYPEWRITERS • COPIERS FAX • CALCULATORS
5610 S. Pulaski Rd.
Phone (312) 581-4111

FOR RENT

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas butas, apyl. 71 St. ir Washtenaw Ave., vienam arba dviem suaugusiems asmenim. Yra šaldytuvai ir virimo plyta. \$325 | mėn. + „security dep.“ Kreiptis | Almag nuo 8 v.r. iki 3 v.p.p., tel. 312-476-8727.

Išnuomojamas 5 kamb. butas Brighton Pk. apyl. Skambinti po 4 val. vakaro.
Tel. 312-247-0892.

Išnuomojamas saulėtai, apšildomas 3-4 kambarių butas Brighton Parko apylinkėje—Archer & California kamps. Ideali susisiekimas ir apsipirkimas. Skambinti vakarais (312) 247-3777 arba (312) 890-1877

Išnuomojamas apšildomas 4 kamb. 1 mieg. butas 67 & Kedzie apyl. \$355 | mėn. + „security“. Tel. 312-779-6193. Kalbėti angliškai.

Išnuomojamas 4½ kamb. butas, antrame aukšte prie 86 ir Kildare, suaugusiems. \$500 | mėn. Už elektrą ir dujas susimoka nulininkas. Yra šaldytuvai ir virimo plyta. Tel. 708-430-1934.

HELP WANTED

Reikalinga angliškai susikalbanti moteris prižiūrėti du mokyklinio amžiaus berniukus ir gyventi drauge penkias dienas savaitėje. Dėl informacijos prašau skambinti vakarais 708-448-7279.

SIŪLOME DARBĄ MOTERIMS! Prižiūrėti vaikus, senelius, atlikti namų ruošą. Galima gyventi kartu, arba ne. Reikia mokėti susikalbėti angliškai.
Tel. 312-777-9898

MISCELLANEOUS

J.M.Z. Construction Co.
Custom carpeting, rec. rm. additions; kitchen, bathrm., basement & deck construction; dry-wall hanging & taping; aluminum siding, soft-fit, fascia & seamless gutters; replacement glass block windows; shingle hot tar & modified rubber and roll roofs. Expert at tearoffs; complete tuckpointing; all colors; chimneys rebuilt.
Tel. 708-620-9942.

**JAV LB Ekonominių Reikalų Taryba
Informacijos Skyrius**
7311 Douglas Circle, La Palma, CA 90623
• tel. (714) 521-8694 • fax (714) 521-1210

EKONOMIKOS ŽVILGSNIS IŠ LIETUVOS

Maisto pramonės įmonių veikla

Rugpjūčio 30 d. kreditoriai pasiskelbė Panevėžio konservų fabriko bankrotą. Bendrovė daugiausia įsiskolinusi Žemės ūkio bankui — beveik 700,000 litų, o iš viso konservų gamintojai skolingi daugiau kaip 1.5 mln. litų.

Alytaus rajono apylinkės teismas bankrotą bylą iškėlė Alytaus bendrovei „Alytaus maistas“. Iš dešimties stambiausių mėsos perdirbimo įmonių Lietuvoje tai pirmoji įmonė, sulaukusi tokio likimo. Pasak „Alytaus maisto“ direktoriaus Šarūno Indrelės, „padidinti gamybos apimtį tiek, kad realizacija viršytų palūkanas, kurias už kreditus reikia mokėti bankui, negalima. Be to, įsiskolinimai žemdirbiams bei kreditoriams jau pasiekė kritinę ribą“. Bendrovė buvo paruošusi tris tolesnės veiklos variantus, norėdama skelbti neteisminę bankrotą bylą. Tačiau nė vienas variantų nepatiko stambiausiam kreditoriui — Žemės ūkio bankui ir teismas paskelbė teisminę bankrotą bylą. Kaip Š. Indrelė sakė, „Lietuvos rytui“, bendrovės skolos kreditoriams sudaro apie 12 mln. litų, o 8 mln. „Alytaus maistas“ skolingas bankui. Už pmtus kreditus bendrovei per mėnesį priskačiuojama apie pusę milijono litų palūkanų. Už šupirktus gyvulius žemdirbiams įmonė nemoka nuo balandžio mėnesio ir yra skolinga 3 mln. litų. Daugiau kaip 5 mln. įmonei skolingi jos partneriai.

„Alytaus maisto“ direktoriaus duomenimis, visi didesni buvę mėsos kombinatai turi rimtų gamybinų bei finansinių problemų. Anot jo, didelė dalis dirba 10-30 procentų pajėgumu.

Alytaus mėsos fabrikas pastatytas 1972 m. Kaip ir daugelis to meto įmonių, jis buvo orientuotas produkcijai gaminti ir eksportuoti į Rytus. Didžiulės dirbtuvės, sava geležinkelio atšaka, per pusantro tūkstančio darbininkų, „Alytaus maistas“ per dieną pajėgus gaminti 135 tonas mėsos ir 45 tonas dešrų. Ekonominio klestėjimo metais fabrike per dieną buvo skerdžiama 500 raguočių ir 1,200 kiaulių. Dabar — apie 100 raguočių ir 15-30 kiaulių. Bendrovės specialistai sako, kad lemtinga smūgi mėsos perdirbimo pramonei sudavė buvusios žemės ūkio sistemos išardymas. Tada gamyba ėmė katastrofiškai kristi. Netgi palyginti su praėjusiais metais gamyba šiemet sumažėjusi daugiau nei per pusę. Šiuo metu Lietuvoje įregistruota beveik 500 smulkių mėsos perdirbimo įmonių. „Alytaus maisto“ direktorius mano, kad jų veikla ir atsiliepia firmos veiklai. Šioje įmonėje 47 proc. kapitalo priklausė valstybei. Jam atstovaujančio Alytaus rajono valdytojo pavaduotojo Sigito Kvedaro nuomone, bankrotą lėmė vidinės sąlygos — neuikiškumas ir noras gyventi šia diena. Pasak S. Kvedaro, prie bankroto imta artėti prieš pusantų metų, kai perdirbėjai pradėjo ignoruoti žemdirbių interesus, sumažino supirkimo kainas. Jiems paranki buvo ir didelė infliacija. Kokios bankroto pasekmės bus pačiai firmai ir žemdirbiams, jis prognozuoti nesiėmė. Aišku viena: tolesnis bendrovės privatizavimas sustoja.

Kai vienos maisto pramonės įmonės bankrutuoja, kitos — plečia gamybą ir rinkas. Akcinė

bendrovė „Biržų pienas“ žemdirbiams už pieną moka brangiausiai Lietuvoje — 270-330 litų už toną pieno. Brangiai biržiečiai moka už aukščiausios rūšies pieną — po 35-36 centus už kg. Biržų akcinė pieno bendrovė per parą perdirba apie 320 tonų pieno. Gamina rūgpienį, įvairius jogurtus, sviestą, grietinę, sūrius, pieno miltelius, kastinį, varškę. Pusę savo produkcijos firma parduoda Lietuvoje, kitą pusę — Vakarų rinkoje. Biržų pieninėje vokiečių specialistai sumontavo ir išbandė varškės liniją, kuria per valandą galima pagaminti 700 kg varškės. Biržų pieninėje dabar pagal naują technologiją bus gaminama apie 15 rūšių varškės, sudėtos į polistirolinius indelius. Firmos vadovai tvirtina, kad varškė nebus brangesnė, gal net pigesnė, gaminant nauju būdu.

Naujų rinkų ieško ir Mažeikių pieninė, kurios pagrindinis pajamų šaltinis — sviestas. Šiemet sviestas gaminamas kas antrą dieną po 10-12 tonų. Per mėnesį pagaminama apie 170-180 tonų sviesto, kurio 50-60 tonų suvalgo Skuodo, Akmenės ir Mažeikių rajonų gyventojai. Likęs vežamas į užsienį. Sviesto gamintojus džiugina jo valgytojai Turkmenistane, mokantys žemdirbiams beveik 200 dolerių už toną daugiau negu vakariečiams, mat žemaičių sviestas grynas, be margarino priemaišų. Sėkmingai parduoti sviestą mažeikiškiams padeda bendradarbiavimo sutartis su Vilniaus „Agrolito“ bendrove, kuri užsiima visos Lietuvos pieno produktų eksportu.

Muitai užkerta kelią

Lietuvos eksporto į Rusiją nuostoliai per pusmetį sudarė 109 mln. litų. Tokios yra dvigubo apmokestinimo, taikomo Lietuvos prekėms, pasekmės. Rusija iki šiol nepatvirtino su Lietuva pasirašytos palankaus prekybinio režimo sutarties. Kaip „Lietuvos rytė“ rašo Rita Grumadaitė, užsitarant keliams į Rytų rinką, prekybos apimtys su Rusija mažėja ir dabar bendrame eksporto balanse prekyba su Rusija sudaro jau tik 35 procentus šalies eksporto. Palankesnes sąlygas eksportui sudaro šia vasarą pasirašyta ekonominio ir prekybinio bendradarbiavimo sutartis su Maskva. Maskvai, kaip ir kitiems didžiausiems Rusijos miestams, Rusijos prezidento potvarkiu gali būti netaikoma ši muitų politika. Lietuva Maskvai pasiūlė 123 pavadinimų prekių: tekstilės, galanterijos gaminių, elektros, radijo ir televizijos prekių, šaldytuvų, maisto produktų. Maskva labiausiai domina mėsos produktai, sviestas, daržovės. Jau dabar jie gali pirkti grūdus, iki 100,000 tonų mėsos gaminių per metus. Jeigu ši sutartis įsigalios, Lietuvos ūkininkams nebe teks laukti galvos, kur dėti išaugintus grūdus, daržoves, mėsą. Visa tai gražu, bet Lietuvos Pramonės ir prekybos ministras Kazimieras Klimasauskas atkreipė dėmesį, kad Maskva remiasi vienu svarbiu punktu, jog prekyboje ūkio subjektai vadovausis Rusijos ir Lietuvos vyriausybės bei prieš metus pasirašyto susitarimo dėl prekybinių ir ekonominių santykių nuostatomis. Šis susitarimas, kaip minėta, Rusijos nepatvirtintas ir Maskvos miesto vyriausybė pati įsipareigojo rūpintis, kad iš Lietuvos į

Maskvą vežamoms prekėms nebūtų taikomas dvigubas muitų tarifas. Jei Maskvai bus taikoma ta pati muitų tvarka, neapsimokės nei pirkti, nei parduoti, sakė K. Klimasauskas. Kaina padidėja trečdaliu, o karta ir daugiau. Pavyzdžiui, muitai mėsei sudaro 30 proc., dešrai — 40 proc., o už kineskopus, integralines schemas reikia mokėti po 120 proc. muitų mokestį. Ministras K. Klimasauskas mano, jeigu Rusijos valdžią smarkiai „paspaus“ Maskvos vyriausybės vadovai ir Sankt Peterburgo meras A. Sobčiakas — su šiuo miestu ketinama pasirašyti analogišką sutartį kaip ir su Maskva, „bus jau šis tas“. Aprūpinti maistu Maskvą-tai pamaitinti tris Lietuvos. Dageilį maisto produktų Maksva perka tolimose valstybėse, sviestą net Naujojoje Zelandijoje, tad jos vadovai suinteresuoti vežti prekes iš kur kas arčiau.

Bankrutuoja „Ateities“ bankas Panevėžyje

Rugpjūčio 29 d. „Ateities“ banko akcininkai paskelbė savo banko bankrotą. Šiuo metu „Ateities“ bankas indėlininkams ir kitiems bankams bei firmoms yra skolingas daugiau kaip 18 mln. litų, bankui firmos ir pavieniai asmenys skolingi per 17 mln. Šiuo metu „Ateities“ banko sąskaitoje nėra nė cento. Banke atlikta revizija parodė, kad banko vadovai padarė nemažai pažeidimų. Rugpjūčio viduryje nusizūdė viena pagrindinių „Ateities“ banko akcininkių E. Arūnienė. Paaiškėjo, kad ši naftos versle dalyvavusi verslininkė skolinavosi pinigų pačiame „Ateities“ banke, taip pat gaudavo iš šio banko garantų imti kreditų kituose bankuose. E. Arūnienės skolos „Ateities“ bankui didesnės kaip 7 mln. litų. Banko valdytoja R. Kildišienė guli Panevėžio ligoninėje. Ji yra išdavusi kreditą 60,000 Vokietijos markių savo sūnui. „Ateities“ bankas buvo vienas iš mažesnių komercinių bankų Lietuvoje. Jis veikė tik Panevėžyje, skyrė kitur neturėjo.

Brangiausia ir pigiausia žemė

Nuo liepos 1 d. įsigaliojus Žemės įstatymui, žemė Lietuvoje jau galima pirkti ir parduoti. Viena didžiausių sklypų pardavėjų korporacijų „Matininkai“ per mėnesį sudaro 10-12 sklypų pardavimo sandorių, nors savo duomenų banke parduodamų sklypų turi tūkstančius. Kaip „Lietuvos aidui“ sakė „Matininkų“ prezidentas Kęstutis Kristinaitis, prekyba nekilnojamojo turto merd: pasiūla didelė, o paklausa beveik nėra. Gyventojų perkamoji galia labai nedidelė. Kol kas žmonės ieško sklypų tik poilsui, o ne dirbti žemę. Pasak K. Kristinaitis, brangiausia žemė Lietuvoje yra pajūryje, pigiausia Ignalinos ir Zarasų rajone, netoli nuo Ignalinos atominės elektrinės bei rajonuose, kur gyvena daugiausia nelietuviai. Brangi žemė Švenčionių ir Molėtų rajonuose — ežeringose vietose lietuviai perka sklypus vasarnamiams statyti. Žemės kaina svyruoja nuo 300 dolerių Ignalinos rajone iki 10,000 dolerių už ha pajūryje. K. Kristinaitis pastebi, kad žemę parduoda miestiečiai, kurie ją atgavo pagal nuosavybės teisę ir i kaimą keltis nežada. Iš visu

parduodamų sklypų, tokių yra apie 70 proc., likusius 30 proc. parduoda nusigyvenę valstiečiai. Perka dažniausiai miestiečiai sklypus, kuriuos galima pritaikyti poilsui. Kaimo žmonės šiandien neturi pinigų, jiems mokėti net ir po 300 dolerių už ha yra labai daug. „Aš nematau nieko blogo, nes Lietuvoje žemės ūkis ateityje neturi perspektyvos, — sako K. Kristinaitis. Reikėtų orientuoti žemdirbius į agroturizmą ir skatinti juos gaminti kuo mažiau, o ne kuo daugiau produktų. Nemanau, kad padėtis

pasikeis ir valstiečiai greitai galės pirkti žemę“.

K. Kristinaitis taip pat nemanoma, kad, leidus užsieniečiams pirkti žemę, labai padidėtų jos kaina. (Lietuvos vyriausybė pateikė Seimui įstatymo projektą pakeisti Lietuvos Konstitucijos 47 straipsnį ir leisti užsieniečiams Lietuvoje pirkti žemę). Niekas nebeperka kolektyvinių sodų su namukais. Jų kainos krito kelis kartus. Kainos už sodus su vasarnamiu prie Vilniaus dabar svyruoja nuo 2,5 iki 5 tūkst. dolerių.

Rima Jakutyte

*Aš nieko netroškstu, o Viešpatie geras,
Tik mirti tėvynės laukuose... man neteko...*

DEVYNERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

**A.†A.
ANTANINA
KAUŠIENĖ
Erciūtė**

Šv. Mišios bus atlaikytos Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje 1994 m. rugsėjo 25 d., sekmadienį, 12:15 val.

Taip pat šv. Mišios bus atnašaujamos Ukmergėje, Lietuvoje.

Prašau visus draugus ir gimines prisiminti Ją savo minytse ir maldose.

Nuliūdę: vyras Petras, dukterys, žmonai ir anūkai — Mark, Kristina ir Lisa.

A.†A.

Dr. Liucija Eitminavičiūtė

Po sunkios ligos mirė 1994 m. rugsėjo 21 dieną. Gyveno Phoenix, Arizona. Gimė Lietuvoje, Vasaknų dvare, Dusetų valsčiuje, Zarasų apskrityje. Baigė Vytauto Didžiojo gimnaziją. Vilniuje. Pokario metais gyveno Vokietijoje, Kempteno pabėgėlių stovykloje. Studijavo Tuebingeno Eberhart-Karl universitete, kurį baigė daktaro laipsniu odontologijoje. Chicago Loyola universitetas jau suteikė magistro laipsnį auklėjimo srityje. Dirbo jaunamėčių teisme kaip bylų tvarkytoja. Lieka liūdintys brolių ir seserų vaikai Lietuvoje, Lenkijoje, Anglijoje, Amerikoje, gausus būrys krikšto vaikų, daug draugų ir pažįstamų.

Laidotuvės privačios. Prašome prisiminti Liuciją maldose. Amžiną atilsį duok, Viešpatie, jos sielai.

Prisikėlimo viltyje,

Studijų draugės

Apie pamaldas Liucijos Eitminavičiūtės intencija bus pranešta vėliau.

P A D Ė K A

A.†A. Dantų gyd. dr. ONA BAKAITIENĖ GURECKAITĖ

Mūsų mylima Mamytė ir Močiutė mirė 1994 m., rugsėjo 2 d. palaidota rugsėjo 6 d. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse. Nuoširdžiai dėkojame kun. Jonui Kuzinskui už maldas koplyčioje, už gedulingą šv. Mišių atnašavimą, už prasmingą pamokslą ir palydėjimą į kapines.

Reiškiamo nuoširdžią padėką Lietuvos Dukterų draugijos narėms už sukalbėtą rožančių, pravestą p. Onos Šmitienės, ir p. Julijai Smilginei už gražius žodžius.

Ypač dėkojame Eugenijai Būtenai, velionės krikštėnui, už atsisveikinimo pravedimą. Poniai Julijai Smilginei už žodžius Lietuvių Dantų Gydytojų vardu, ponai Lionei Baltrušaitienei ateitininkų Korpi Gajos vardu, ponai Irenai Juškienei, „LAPAS“ vardu, ir velionės pusbroliui Algimantui Gureckui, šeimos vardu.

Nuosirdus ačiū muz. R. Sokui už giedojimą gražių ir jautrių giesmių bei vargonų muziką šv. Mišių metu.

Dėkojame karsto nešėjams, Velionės anūkams — Pauliui ir Petrui Vakseliams, velionės krikštėnui Eugenijui Būtenai, velionės pusbroliui Algimantui Gureckui, bei draugams — Steponui Juškai ir Eugenijui Balčiūnui.

Reiškiamo gilią padėką giminėms, draugams ir pažįstamiems už atsilankymą į koplyčią ir į bažnyčią, už palydėjimą a.a. Onutės į Amžino Poilsio vietą, už užuojautas žodžiu, raštu ir spaudoje, už užrašytas šv. Mišias, gėles, aukas labdarai velionės atminimui, ir kitiems tikslams.

Dėkoju ponai Janinai Tamulionienei už mamytės priežiūrą namuose, taip pat dėkoju visiems, kurie lankė mamytę ligoninėje, namuose ir guodėte ją telefonu. Dėkoju dr. Antanui Razmai už priežiūrą jos ligos metu.

Liekame dėkingi laidotuvių direktoriui Jerry Daimid už rūpestingą ir tvarkingą patarnavimą ir radijo valandėlėms „Margučiai“ bei „Amerikos lietuvių“.

Lieka nuliūdę: duklė Dalia Vakselienė, anūkai Paulius ir Petras bei kiti giminės.

DRAUGAS, šeštadienis, 1994 m. rugsėjo mėn. 24 d.

7

A.†A. GENOVAITĖ ŠALUGIENĖ Klukaitė

Gyveno Orland Park, IL, anksčiau Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1994 m. rugsėjo 22 d., 12 val. naktį, sulaukusi 69 metų.

Gimė Lietuvoje, Utenos apskrityje. Amerikoje išgyveno 29 m.

Nuliūdę liko: vyras Juozas, sesers dukros — Meilė Kondravičiūtė ir Birutė Pečiulis bei kiti giminės.

Priklausė Lietuvių Šaulių sąjungai, Venecuelos lietuvių draugijai, Šakių klubui, Lietuvių policininkų klubui.

Velionė pašarvota šeštadienį, rugsėjo 24 d. nuo 5 iki 9 v.v. ir sekmadienį, rugsėjo 25 d. nuo 3 iki 9 v.v. Petkus Marquette laidojimo namuose, 2533 W. 71 St.

Atsisveikinimas su šauliais sekmadienį 7 val. vakaro. Laidotuvės įvyks pirmadienį, rugsėjo 26 d. Iš laidojimo namų 9 val. ryto bus atlydėta į Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 9:30 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę vyras ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Donald A. Petkus / Donald M. Petkus. Tel. 312-476-2345 arba 1-800-994-7600.

A.†A.

Kun. Antanas Vaškevičius

Mirė Lietuvoje 1994 m. rugsėjo 22 d., sulaukęs 80 metų.

Velionis buvo dr. Onos Vaškevičiūtės brolis. Kilęs iš Linkuvos. Paskutiniu laiku gyveno Anykščiuose.

Paliko: brolis ir dvi seserys Lietuvoje; pusbrolis Raimundas Grigaliūnas ir pusseserė Sigutė Žemaitienė Amerikoje.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

**A.†A.
Dr. LEE BEAMER**

Minint mano mylimo Vyro, žuvusio autokatastrofoje 1993 m. spalio 2 d. ir palaidoto Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, mirties sukaktį, šv. Mišios už velionį bus aukojamos š.m. spalio mėn. 1 d. 12 val. John Fisher bažnyčioje, 103 S. Washtenaw, Chicagoje.

Po Mišių — paminklo šventinimas ant Diminskių šeimos sklypo, sek. 62, bl. 24, skl. 4.

Prašome gimines, draugus ir pažįstamus tą dieną prisiminti velionį savo maldose.

Liūdinti žmona Nijolė Diminskytė Beamer.

LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ SĄJUNGA

Turi laidotuvių patalpas visose Chicagos miesto apylinkėse ir priemiesčiuose.

Patarnavimas 24 val.

GAIDAS DAIMID

**FUNERAL DIRECTORS
and EUDEIKIS FUNERAL HOME**

BRIGHTON PARK 4330 S. CALIFORNIA AVE.
TOWN OF LAKE 4605 S. HERMITAGE AVE.
1-312-523-0440 OR 1-312-927-1741

LACK & SONS

FUNERAL DIRECTORS

PALOS HILLS 11028 S. SOUTHWEST HIGHWAY
HICKORY HILLS 9236 S. ROBERTS ROAD
MARQUETTE PARK 6541 S. KEDZIE AVE.

ALL PHONES
1-708-974-4410

PETKUS & SON

FUNERAL DIRECTORS

MARQUETTE PARK 2533 W. 71st STREET
CICERO 5940 W. 35 St.

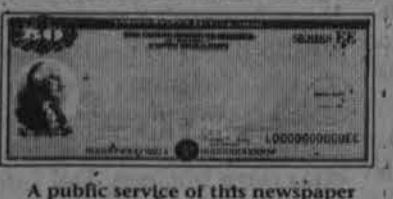
PALOS HILLS 10201 S. ROBERTS ROAD
LEMONT 12401 S. ARCHER AVE. (& DERBY RD.)

LEMONT LOCATION OPENING JANUARY 1994
ALL PHONES

CHICAGO 1-312-476-2345

CHICAGO & SUBURBS 1-800-994-7600

**U.S. Savings Bonds
Make Great Gifts.**

A public service of this newspaper

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Algirdas Brazis, mūsų žinomas solistas, visuomenininkas ir Lietuvos vyčių veikėjas, išplatino „Draugo“ laimėjimo bilietų net už 100 dol. Laimėtojai paaškes rytoj, sekmadienį (rugsėjo 25 d.), suaktyvinio banketo Martiniue salėje metu.

Šios savaitės „People“ žurnale aprašoma nauja televizijos programa „Due South“ (transliuojama ketvirtadienio vakarais CBS stotyse). Programoje kanadietis policininkas („Mountie“) atvyksta į Čikagą padėti policijai išnarplioti piktadarių mįslę. Viena epizode šis kanadietis susitinka su „čikagiete“ bename, kurią vaidina lietuviams pažįstama hamiltonietė aktorė Elena Kudabienė. Rugsėjo 26 d. „People“ numeryje 16 psl. išspausdinta policininko nuotrauka su ta „bename“.

Pijus Stončius, jaunosios kartos atstovas, yra aktyvus lietuvių fondo kontrolės komisijos narys ir „Draugo“ administratorius. Tai dar vienas šviesus spindulys mūsų lietuviškoje visuomenėje, kurio veikla bei sugebėjimai pasitarnauja lietuvių bei.

Stanley Balzekas, jo vardu pavadinto lietuvių kultūros muziejaus Čikagoje direktorius, užsisakė visą stalą į „Draugo“ gimtadienio banketą, kuris įvyks šį sekmadienį, rugsėjo 25 d., 4 val. p.p., Martiniue pokylių salėje. Stanley Balzekas, o taip pat ir Balzeko lietuvių kultūros muziejus yra įstoje nariais į Draugo fondą.

Pasimatysim rytoj! Kur? Švėsdami „Draugo“ 85-ąjį gimtadienį Martiniue pokylių salėje. Dėkojame visiems, įsigijusiems bilietus, užsiskiusiems stalus. Laukia skanūs pietūs, efektingi gėrimai ir nuotai kinga programa. Kadangi visi esame „Draugo“ bičiuliai (kitai net nebūtume ryžęsi dalyvauti šiame pokylyje), bus gera proga susipažinti, pabendrauti ir pasidalinti mintimis (tik ne pasiginčyti — visus nesutarimus bei priekaištus šį kartą palikime namie; jie netinka linksmai šventei). Pokylio pradžia 4 val. p.p., o vakarienė — 5 val. Iki pasimatymo!

BALFas ruošia pietus Pasaulio lietuvių centre po šv. Mišių spalio 2 d. Visi kviečiami.

GARBINGOS SUKAKTIES PROGA

Nuoširdžiausi sveikinimai „Draugui“ 85-ojo gimtadienio proga! Tai yra tikrai svarbi pakopa jo gyvenime ir visi, prisidėję prie dienraščio sėkmės, verti padėkos bei pagyrimo.

Aš ypač noriu pabrėžti pasitikėjimą ir drąsą tų pirmūnų, kurie parodė tiek daug pasiaukojimo šiam leidiniui. Negalime pamiršti ir daugybės marijonų — kunigų bei brolių, kurie, bendradarbiaudami su pasauliečiais redaktorais, sukūrė pasaulinio masto dienraštį lietuviškai visuomenei. Mes negalime pamiršti ir tų tamsių lietuvių okupacijos metų, kuomet „Draugas“ švietė lyg švityrų, o jo šviesa net per vandenynus pasiekė Tėvų šalį.

Lai tas švityrų skaisčiai spindi dar daugelį metų. Visiems, kurie darba vosi dienraščio gerovei, ir visiems, kurie šiuo metu kasdien leidžia „Draugą“, aš siunčiu savo širdingiausių linkėjimų, kad visus jų rytojus lydėtų sėkmė. Ilgiausių metų!

Kun. Donald S. Petraitis, MIC
Provinciolas

SVEIKINAME!

Sveikiname „Draugą“, švenčiantį 85 savo amžiaus metus. Linkime ir toliau būti tiesos bei gerio švityriu tautiečiams, atskirtiems nuo Tėvynės. Daug Dievo palaimos besidarbuojantiems „Drauge“ ir visiems jo bendradarbiams!

Palaimintojo Jurgio Matulaičio
misijos žmonės ir kapelionas
kun. Algirdas Paliokas, SJ.

SVEIKINU!

„Draugo“ 85-osios gyvavimo sukakties proga sveikiname ir linkime tolimesnės sėkmės bei Dievo palaimos.

Kun. Algirdas Olšauskas
Šv. Kazimiero lietuvių parapijos
Los Angeles CA, klebonas

„DRAUGO“ SUKAKTIES PROGA

Noriu pasveikinti vyr. redaktore D. Bindokienę ir visą „Draugo“ štabą dienraščio 85-tojo jubiliejaus proga. Matome didelį progresą vienintelio užsienio dienraščio puslapiuose, kurie apima ne tik Lietuvos ir Amerikos žinias, bet taip pat lietuvių telkinius ir Čikagos „kiemelius“. „Draugo“ puslapiuose gražiai ir jautriai atsispindi jau čia seniai gyvenančių lietuvių dvasia ir naujai atvykusių aktualijos bei problemos.

Linkiu daug jėgų ir sėkmės, dirbant sunkų spaudos darbą.

Alė Kėžellienė
JAV LB Krašto valdybos Kultūros
tarybos pirmininkė

Spalio mėnuo skiriamas BALFo aukų rinkimo vajui. Tai jau nusistovėjusi tradicija, tęsiama daugelį metų. Niekam nereikia aiškinti, kas yra BALFas ir kokia jo paskirtis. Nors yra sukurę daug naujų labdaros organizacijų, tačiau varguolių visoms pakanka, o parama BALFui — parama patiems vargingiausiems mūsų tautiečiams. Neatsisakykime ištiesti jiems pagalbos ranką ir „nenuvykime“ BALFo aukų rinkėjų nuo savo durų.

x Juozas Bacevičius patarnaus Income Tax, namų ir apdraudų reikalais, 6529 S. Kedzie Ave., Chicago, (312) 778-2233 — Casa Blanca. (sk)

x TRANSPA K TALPIN-TUVAI į Lietuvą su siuntiniais siunčiami kas savaitę. Skubiams siuntiniams — air cargo. Pervedami pinigai doleriais. Pasirinkimas maisto siuntinių nuo \$29 iki \$98. **TRANSPAK**, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772. (sk)

x DĖMESIO VIDEO APARATŲ SAVININKAI! Norėdami tikrai kokybiškai išversti video įrašus iš Lietuvos naudokite PAL sistemos į amerikietiško NTSC į atvirkščiai, kreipkitės į INTERVIDEO. Su moderniausia „digital“ aparatu, už prieinamą kainą mes perrašome viso pasaulio video ir filmo formatus. Mūsų adresas: **INTERVIDEO**, 3533 S. ARCHER AVE., CHICAGO, IL 60609. Tel. 312-927-9091. Sav. Petras Bernotas. (sk)

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite **RE/MAX REALTORS**, Rimas Stankus, tel. (312) 586-5959 arba (708) 425-7161. (sk)

x Baltic Monuments, Inc., 2621 W. 71 Street, Chicago, IL Tel. (312) 476-2882. Visų rūšių paminklai, žemiausios kainos, geriausiomis sąlygomis. (sk)

Dr. Sachiko Hatanaka, antropologijos profesorė ir Research Institute for International Studies direktorė Chubu universitete Japonijoje, lydimi Ramunės Račkauskienės lankėsi „Drauge“ ir įsigijo anglų kalba apie Lietuvą bei lietuvių knygų už didesnę sumą. „Draugo“ knygyne yra daug vertingų leidinių — naujausių ir ankstesnių — lietuvių bei anglų kalba, todėl čia dažnai lankosi svečiai iš arti ir net labai toli, ieškodami informacijos.

x Solistas Stasys Povilaitis grįžta į Čikagą ir š.m. spalio 14 d. koncertuos Pasaulio lietuvių centre, Bočių menėje 7:30 v.v. Kviečiame visus atsilankyti. (sk)

x Komp. Vl. Jakubėno kūriniių koncertui ruošti choro repetitijos prasidės spalio 3 d., pirmadienį, 7:30 v.v. Ziono parapijos salėje, 9000 S. Menard (5800 West), Oak Lawn, IL. Kviečiami visi dainininkai! Informacija: **J. Mockaitis**, 616-469-5731 arba **A. Buntinaitė**, 312-776-4301. (sk)

x Pasaulio lietuvių dainų šventė Vilniuje! Tris aukštos kokybės vaizdajuostės „Ansamblų vakaras Kalnų parke“ (liepos 8 d., trukmė 2 val.), „Šokių diena „Žalgirio stadione“ (liepos 9 d., trukmė 2 val.), „Pasaulio lietuvių dainų šventė Vingio parke“ (liepos 10 d., trukmė 4 val.) jau dabar galite užsisakyti pas **International Historic Films, Inc.**, telefonu 312-927-2900, raštu, arba asmeniškai atvykdami į mūsų raštinę, 3533 S. Archer Ave., Chicago, IL 60609. Vienos vaizdajuostės kaina tik \$20, arba visų trijų \$50 ir \$5 už persiuntimą. Mes priimame čekius ir Visa/Mastercard kredito korteles. Sav. Petras Bernotas. (sk)

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos žmonės ir kapelionas kun. Algirdas Paliokas, SJ, ir žmonės atsiuntė „Draugui“ sveikinimą 85-ojo gimtadienio proga ir taip pat 200 dol. auką. Tariaime tvirtą aciu už gražius žodžius ir už paramą.

Stasė ir Algirdas Didžiuliai, Cicero, IL, žinomi savo apylinkės lietuvių šalpos darbais, įteikė „Draugui“ 100 dol. auką. Sakoma, „draugą pažinsi bėdoje“, todėl mūsų rėmėjams, ištiesusiems pagalbos ranką savo dienraščiui, tariame nuoširdų aciu.

Kun. Algirdas Olšauskas, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos Los Angeles, CA, klebonas, kartu su sveikinimu mūsų dienraščio gimtadienio proga, atsiuntė 100 dol. auką. Aciu už linkėjimus, sveikinimus ir paramą.

Dr. Romualdas Bliumbergas, Lietuvos Veterinarijos akademijos Chemijos skyriaus prof., š.m. rugsėjo 12-17 d. St. Paul/Minneapolis, MN, vykusiame Tarptautinės gyvulių higienos draugijos suvažiavime, skaitė pranešimą apie Lietuvos mėsos bei pieno produktų higieniškumą, svarumą. Jis buvo vienintelis atstovas iš visų trijų Baltijos valstybių tarp 30 šalių suvažiavimo dalyvių, skaičiusių 200 paskaitų bei pranešimų. Rusijai atstovavo taip pat vienas mokslininkas. Dr. R. Bliumbergas, lydimas dr. Leono Kriauciūno, pakeliui į Lietuvą apsilankė ir „Drauge“ susipažinti su vienintelio užsienio lietuvių dienraščio leidimo reikalais.

x Marcelės Rudaitienės jūros kriaukdelių dirbinių paroda Jaunimo centre: penktadienį, rugsėjo 30 d., spalio 1 ir 2 d. Visi maloniai kviečiami atsilankyti. Įėjimas veltui. (sk)

x „Spindulio“ taut. šokių grupė jau pradėjo repetitijas. Laukiame naujų šokėjų. Studentai repetuoja sekmadieniais 6:30 v.v. - 8:30 v.v. Jauniai (gimnazistai) — 5 v. p.p. - 6:30 v.v. Pirmadieniais — vaikai 6:30 v.v. - 7:30 v.v. Informacija: kreipkitės į R. Poskočimienę, tel. 708-301-4439. (sk)

x Antanas Dundzila iš McLean VA globoja našlaitę Vaidutę lietuvoje jau trečius metus, atsiųsdamas metinį našlaitio paramos mokestį, \$150, „Lietuvos našlaitių globos“ komitetui. Taip pat parašė, kad išsiuntę Vaidutei jos vardo dienos progą, didelį siuntinį, kad jai ir jos globėjai Reginai Andrijauskienė būtų lengvesnis gyvenimas Lietuvoje. (sk)

x Kviečiame visus į „Dėliaus šventę“ š.m. spalio 8, Pasaulio lietuvių centre, Lemont, 7 v.v. Šokiams gros garsus vokiečių orkestras, skanus maistas ir gėrimai. Rezervacijos nėra būtinos. Dėl informacijos skambinti: 708-257-8787. (sk)

Čikagos Moterų klubo madų parodoje. Iš kairės: klubo pirm. Irena Norbutienė, dovana, 150 dol., laimėjusi Birutė Augaitienė (ji savo laimikį tuoj pat padovanojo „Lietuvos Vaikų vilties“ komitetui), Birutė Jasaitienė, Marytė Kriaučiūnienė ir Sharon Osmoson.

Nuotr. Birutės Zalatorienės

Edvardas Šulaitis, gyv. Cicero, IL, kaip rašoma „Kario“ žurnale, gavo Garbės raštą iš Lietuvos respublikos Krašto apsaugos ministro Lino Linkevičiaus. Jis buvo įteiktas už aktyvų „Kario“ žurnalo rėmimą ir bendradarbiavimą, ryšium su šio leidinio 75 metų sukaktimi. E. Šulaitis taip pat yra „Kario“ atstovas JAV ir per jį galima užsisakyti šį žurnalą. Metinė prenumerata oro paštu — 30 dol.

Vyresniųjų lietuvių centre — Seklyčioje — rugsėjo 28 d., trečiadienį, 2 val. popiet, bus dainų popietė su muz. Faustu Strolia. Dainos, laimės šulinys, bendri pietūs ir malonus pabendravimas — tai trečiadienio popietės tradicija Seklyčioje. Visi kviečiami, visi laukiami. Atvykite!

Su mokslo metų pradžia Švč. M. Marijos Gimimo parapijos mokykloje įvedami šeimos sekmadieniai. Šv. Mišios tėveliams ir vaikams bus aukojamos kiekvieno mėnesio paskutinį sekmadienį parapijos bažnyčioje, 9:15 val. r. Mokyklos vadovybė ir parapijos klebonas kun. Jonas Kuzinskas tikisi, kad šeimos pasinaudos šia proga melstis kartu specialiose Mišiose.

„Saulutės“ Lietuvos našlaitių globos būrelis narės prašomos atvykti į Pasaulio lietuvių centro rūšį (įėjimas iš apatinės mašinos pastatymo aikštelės) šeštadienį, spalio 1 d., 8:30 val. ryte ir padėti krauti siuntinius į sunkvežimį. Mielai priimama geranorių talka.

Sol. St. Povilaitis po sėkmingo koncerto Jaunimo centro kavinėje, išvyko į Washingtoną, kur pasirodė rugsėjo 17 d. Tada jis pasuks į Bostoną, nes ten pakviestas dalyvauti didžiulėje, Gintaro Karoso rengimojoje, šventėje rugsėjo 24 d. Rugsėjo 25 d. įvyks jo pasirodymas Detrote, spalio 1 d. — Hartforde. Paskutinis jo koncertas bus spalio 29 d. San Francisco mieste, CA. Iš viso per tą laiką jis turės apie 10 pasirodymų.

Inesa ir Austin Kolbergai, penkerių metų dvynukai, modeliuoja Čikagos Moterų klubo surengtoje parodoje. Ponai Kolbergai šiuos du gražius vaikučius prieš dvejus metus parsivežė iš Lietuvos našlaityno ir įsisiūnijo.

Nuotr. Birutės Zalatorienės

Maironio lit. mokyklos, Lemonte vedėja Eglė Novak. Ši mokykla yra gausiausia mokinių skaičiumi visoje Amerikoje, tačiau joje dar tikrai yra vietos naujiems mokiniams. Pamokos vyksta kiekvieną šeštadienį Pasaulio lietuvių centre, Lemonte. Nauji mokiniai laukiami ir kviečiami registruotis, nors jau mokslo metai prasidėjo.

x Ligos draudimas atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų. Kreiptis pas A. Lauraitį, A. & L Insurance Agency, 4651 S. Ashland Ave., Chicago, IL 60609. Tel. 1-312-523-9191. (sk)

x Optical Studio, 2620 W. 71st St., Chicago, IL 60629, tel. 312-778-6766. Kreiptis į Al. doną Kaminskienę. Darbo val.: trečd.-penkt. 1 v. p.p. - 5:30 v.v., ketvd. 10 v.r. - 6 v.v., šėstd. 10 v.r. - 1 v. p.p. Pirmad. ir antrd. uždaryta. (sk)

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS, 2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629. Tel. (1-312) 776-5162. 14325 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441. Tel. (708) 301-4866. Valandos pagal susitarimą.

Advokatas Gibaitis, 6247 S. Kedzie Ave. Chicago, IL 60629. Tel. 1-312-776-8700. Kriminalinė Teisė.

ADVOKATAS Vytenis Lietuvninkas, 2501 W. 69th Street Chicago, IL 60629. Tel. (1-312) 778-0800. Valandos pagal susitarimą.